

## **Paulunê papia namatanja gêdênj lau KORINTI**

Paulunê papia namatanja gêdênj lau Korintja nec nac tau keto binj, tanj kélênsônj lau buña e sêsa nênj lênj to sêkênj gêwiñ kwalec nanj. Binj amboac tonanj kélênsônj gôlôac, tanj Paulu kêwaka sa anja malac Korint nanj gêwiñ. Gêdênj têm nac tau gêmôa nê, Korint tonanj lau Helen nênj malac to sêcluj towae tenj kêsa panj wanj gamênj-gamênj nalênj, tec lau jaba toê-toê sêja sêmênj-sêja sêmênj njapanj, ma gagedô taêsam jasênjgônj malac tau kêtuj têlê. Lau Rom sêjanjo sugac, tec sêkênj kêtuj gamênj Akaija namalacsêga. Binj amboac tec kêlainj Korintwaganênj waenj kêtuj tapa gêja gebe malacm têtulu genj sêjac njawae e têtuj awa njatau. Lau mêtê tokauc êsêac, tec sêkwê nênj andu to sêmasanj nênj gênj njagêdo samob e njakatu njajam êndu. Binj mockainjona to sec ôlinj njakalacga gêjam sêga anja malac tau. Sêjam sakinj gêdênj anôtôi jaba njanô lasê.

Binj tanj kêkênj wapac Paulu tau ma gebe êkôninj enj tanj nanj, tonec gebe Gôlôac Korintga gêwa tau kêkôc-kêkêc. Lau buña têtuj palê gêdênj sec ma sêmêtôc lau tobijnj jageo, go binj lauo to gêc sênam taunja ma semoa sêwiñ taunja to binj njalêlhm epenja ma Gôlôac Dabunj njagôlinj to njanô anja Njalau Dabunj nê ma binj njacmatê dêndi sanja. Paulu kêpuc binj tonanj naj nam e kêkip sa tonjanôgenj ma ketoc Njawae Njam kêmêtôc binj lensônj tau nalênj.

Anja môkêlatu 13 enj kêwaka têtac êwiñ taunja sa gebe Anôtônê moasinj njajamanô tau gedênj nê

lau. Lau kêtôm nom ñagamêñgen sêñô biñ tagen tonañ kêtû tôñ êsêac e moae kêlêlêc buku tau ñamin ñagêdô su.

### **Ñadênan**

1. Paulu gêjac m nê biñ 1:1-9
2. Gôlôac gêwa tau kêkôc 1:10–4:21
3. Awêlagôc ñac sênam tauñ ñapepña 5:1–7:40
4. Lau buña to lau samuc nêñ biñ 8:1–11:1
5. Lau buña sêlic nêñ om nagôliñ 11:2–14:40
6. Killsi gêdi sa gêjac kamoalêc lau buña dêndi saña 15:1-58
7. Sêkêñ da gêjac lau buña Judaiaña ñawae 16:1-4
8. Paulu tau nê biñ ñagêdô ma gêjac mata nê papia 16:5-24

### *Paulu gêjac m nê biñ*

<sup>1</sup> Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô taê gêjam kwananğen tec kêkalem aê nañ, agêc lasic Sostene

<sup>2</sup> aêagêcma biñ êndên Anôtônê gôlôac amac, tañ anğôn Korinti nañ. Kilisi Jesu kêkên amac atu Anôtônê lau awiñ samob, tañ awen gêôc aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê ñaê kêtôm gamên samobgen. En kêtû aêac to êsêacnên Apômtau.

<sup>3</sup> Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndên amac êwac.

### *Paulu gêjam danğe gêdên noc Anôtô*

<sup>4</sup> Aê gajam danğe gêdên ñoc Anôtô kêtû amacña ñapan, gebe en kêkên Kilisi Jesu kejon moasiñ wackêmoasiñ amac.

<sup>5</sup> N̄ac tau tonan̄ k̄êkêñ amac atu lau tolêlôm ḡeñ samobña, atu lau tolêlôm bin̄ tokauc samobña amboac tonan̄.

<sup>6</sup> Tec ñawae, tan̄ ḡêwa Kilisi sa nan̄, k̄êtu t̄oñ amac sugac.

<sup>7</sup> Ma amac, tan̄ asaê aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasêña nan̄, apô lêna ênê moasin̄ ten̄ atom.

<sup>8</sup> N̄ac tau tonan̄ oc êpuc amac t̄oñ atu lau ñajaña, ec êtu ñamu amoa ñabin̄ masigen̄ e êndên̄ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê bêc.

<sup>9</sup> Anôtô en̄ ñac ñañêñ. En̄ k̄êkalem amac ma ḡêbin̄ amac t̄oñ tamin̄ Latu, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi.

### *Gôlôac ḡêwa tau k̄êkôc*

<sup>10</sup> O lasitêwaac, aê jalêñ bin̄ amac êtu aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñaêña gebe amac samob nêmbin̄ êpi tagen̄ ec awa taôm êkôc-êkôc atom. Kauc tagen̄ to nêmbin̄ ñalêlôm tagen̄ êkic amac t̄oñ.

<sup>11</sup> O ñoc lasitêwaac, Kloenê lau mên̄têdôn̄ ḡêdên̄ aê gebe bin̄ kisaña ḡêc amac ñasawa.

<sup>12</sup> Bin̄ tau amboac tonec gebe Amac samob nêmbin̄ keso tau-keso tau amboac tonec gebe “Aê katu Paulune ḡeñ.” “Aê katu Apolonê ḡeñ.” “Aê katu Kepanê ḡeñ.” “Aê katu Kilisinê ḡeñ.”

<sup>13</sup> Êsêac sêkac Kilisi k̄êkôc me. Êsêac sêjac Paulu k̄êpi kakesotau k̄êtu amacña me. Êsêac sêsagu amac ña Paulunê ñaê me.

<sup>14</sup> Aê gajam dan̄ge Anôtô gebe kasagu amacnêmbin̄ ten̄ atom, Krispi agêc Gai taun̄gen̄.

<sup>15</sup> Tec ñac ten̄ êsôm gebe kasagu en̄ ña ñoc ñaê nec atom.

16 Biñjanô aê kasagu Stepana to nê gôlôac amboac tonañ, mago amac ñagêdô tec gajam kauc oc kasagu me masi.

17 Kilisi kêsakiñ aê gebe jansañgu lau atom, eñ kêsakiñ aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê. Aê jasôm lasê ña biñ tokauc ñamalacña atom, gebe jawê Kilisinê kakesotau auc atom.

*Kilisi kêtú Anôtônê ñaclai to mêtê tokauc*

18 Aêac tajala gebe lau, tañ sênaña nañ, sêñô kakesotau ñawae amboac biñ meloc. Mago aêac, tañ Anôtô ênam aêac kêsî nañ, tasaê ñawae tau gebe Anôtônê ñaclai.

19 Kêtom teto gêc gebe

“Aê oc jansenñ lau tokauc nêñ kauc su ma oc iatiñ mêtê, tañ laumêtê sêkip sa nañ su.”

20 Lau tokauc sêmoa ondoc. Biñsutau sêmoa ondoc. Lau nom tonecña, tañ sêpa tauñ nañ, sêmoa ondoc. Anôtô gêgôm kauc-nom tonecña kêtú meloc su.

21 Anôtô eñ ñac tokauc, tec kêmasañ ñalêñ amboac tonec gebe ñamalac tauñ nêñ kauc êwê êsêac sêjala Anôtô atom. Eñ tec gêlic ñajam gebe ênam lau kêsî êtu sêkêñ gêwiñ jaenñ meloc, tañ aêac ajac nañña.

22 Lau Juda sêjatu gêñtalô to lau Helen sêpuc kauc ñam sebe têtap sa.

23 Mago aêac ajam mêtê kêpi Kilisi, tañ sêjac eñ kêpi kakesotau gêja nañ. Juda sêñô e têtac kêbôli auc, ma lau samuc sêñô amboac biñ meloc.

24 Tagenñ aêac lau Juda to lau Helen, tañ Anôtô kêkalem aêac nañ, talicgac gebe Kilisi kêtú Anôtônê ñaclai to Anôtônê mêtê tokauc,

<sup>25</sup> gebe Anôtônê biñ meloc nañ gêñ tokauc kélêlêc ñamalacnêñ kauc su, ma Anôtônê gêñ palê-palê nañ gêñ toñaclai kélêlêc ñamalacnêñ ñaclai su.

<sup>26</sup> O lasitêwaac, taêm ênam Anôtônê kalem gêdêñ amac acgom. Eñ kêkalem lau tokauc nomña to lau toñaclai ma lau towae taêsam sêwiñ amac atom.

<sup>27</sup> Lau tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ meloc nañ, Anôtô kêjaliñ êsêac sa, gebe êngôm lau tokauc majenêsa. Ma lau, tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ palê-palê nañ, Anôtô kêjaliñ êsêac sa, gebe êngôm lau ñajaña majenêsa.

<sup>28</sup> Lau tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ ñaôma to gêñ ñanômê to gêñ, tañ gêc atom nañ, Anôtô kêjañ sa, gebe ensen gêñ, tañ gêc nañ su.

<sup>29</sup> Amboac tonañ ñamalac teñ kêtôm gebe etoc tau sa êkô Anôtô lañônêmña atomanô.

<sup>30</sup> Anôtô kêkêñ Kilisi Jesu gêbiñ amac tôñ ma kêkêñ eñ kêtú aêacnêñ mêtê tokauc ñam. Anôtô kêkêñ Kilisi kêmasañ aêacnêñ biñ e Anôtô gêlic aêac tatu lau gêdêñ, ma gêwê aêac tasa Anôtônê launêñ lêñ ma kêsi aêac su aña gêñ samob

<sup>31</sup> kêtôm teto gêc gebe

“Ñac teñ embe etoc tau sa,  
oc etoc tau sa êtu Apômtaunagen.”

## 2

*Tasôm Kilisi gêmac endu aña kakesotau ñawae lasê*

<sup>1</sup> O lasitêwaac, gêdêñ tañ gadêñ amac gêwac nañ, gêwac toaoc êjam ma tokauc kapôên gebe jasôm Anôtônê biñ ñalêlômña lasê êndêñ amac nec atom.

<sup>2</sup> Aê gamoa gawiņ amac naņ taêc gêjam biņ ñagêdô gêwiņ atom, Jesu Kilisi taugen, taņ sêjac eņ kêpi kakesotau gêja naņ.

<sup>3</sup> Aê ñac palê-palê ma katêc-katêc tauc, tec gamoa gawiņ amac toņoc ñalêlôm ñatutucgeņ.

<sup>4</sup> Aê kasôm ñoc biņ to gajac jaeņ amac gabe janam amac ôkwi ña kauc nom ña nec atom, aê gajam mêtê kawaka Anôtônê Ñalau to ñaclai sa,

<sup>5</sup> gebe amacnêm akêņ gêwiņ ñam êsêp ñamalacnêņ kauc atom, êsêp Anôtônê ñaclaigeņ.

### *Anôtônê Ñalau geoc biņ lasê*

<sup>6</sup> Biņñanô, aêac asôm biņ tokauc gêdêņ lau, taņ sêkêņ gawiņ ñajaņa kêsa naņ. Mago biņ tokauc tonan biņ tokauc nom tonecņa atom, to gôliņwaga, taņ sêjam gôliņ nom tonec ma malôgeņ oc sênaņa naņ, nêņ biņ tokauc atom amboac tonangeņ.

<sup>7</sup> Mago aêac asôm Anôtônê biņ tokauc, taņ kêsiņ tau gêc lêlômgeņ naņ. Anôtô kêjaliņ biņ tau sa gêdêņ kêkêņ undambê to nom atomgeņ, gebe êkêņ ñawasi êndêņ aêac.

<sup>8</sup> Nom tonec ñagôliņwaga teņ kêjala biņ tonan atomanô. Êsêac embe sêjala, oc sênac ñawasi Ñatau êpi kakesotau êna atom.

<sup>9</sup> Mago kêtôm teto gêc gebe  
 “Gêņ taņ ñac teņ mataanô gêlic atom  
 to ñac teņ taņasuņ gêņô atom  
 ma ñamalac teņ taê gêjam gêc nê ñalêlôm  
 kwanangeņ atom naņ,  
 gêņ tonan Anôtô kêmasaņ gebe êkêņ êndêņ êsêac,  
 taņ têntac gêwiņ eņ naņ.”

<sup>10</sup> Ma Anôtô kêkêņ nê Ñalau, tec geoc biņ ñalêlômña tonan lasê gêdêņ aêac, gebe Ñalau kêkip gêņ samob

ɲam sa, ma kêkip Anôtônê biɲ ɲalêlômɲa sa amboac tonanɲeɲ.

<sup>11</sup> ɲamalac asa oc êjala nê gêɲ ɲalêlôm ɲa. ɲamalacnê ɲalau, taɲ gêmoa ênê ɲalêlôm naɲ, taugen tec kêjala. Ma Anôtônê gêɲ amboac tonan, ɲac teɲ kêjala atom, Anôtônê ɲalau taugen.

<sup>12</sup> Ma aêac takôc ɲalau nomɲa sa atom, takôc ɲalau, taɲ gêmêɲ anɲa Anôtônê naɲ sa, gebe tajala moasiɲ samob, taɲ Anôtô kêkêɲ gêdêɲ aêac naɲ.

<sup>13</sup> Amboac tonan aêac asôm biɲ, taɲ ɲamalacnêɲ kauc kêdôɲ naɲ atom, asôm biɲ, taɲ ɲalau kêdôɲ naɲ, ma awa biɲ ɲalauɲa sa gêdêɲ lau, taɲ sêwê kaiɲ ɲalau naɲ.

<sup>14</sup> Mago ɲac, taɲ gêwê kaiɲ ɲalau atom naɲ, êkôc gêɲ, taɲ Anôtônê ɲalau êkêɲ naɲ, sa atom. Eɲ oc êlic amboac gêɲ meloc ma nê kauc êsa êpi gêɲ tau atom, gebe ɲalau êwê lau acgom, go sêpuc ɲam naêndêɲgeɲ.

<sup>15</sup> ɲac taɲ gêwê kaiɲ ɲalau naɲ, êtôm gebe êpuc gêɲ samob ɲam, mago ɲac teɲ êpuc ɲac, taɲ gêwê kaiɲ ɲalau naɲ, nê ɲam êtôm atom.

<sup>16</sup> Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam geboc êndôɲ biɲ êndêɲ eɲ.”

Aêac tec tatap Kilisinê taê gêjam sa.

### 3

#### *Anôtônê kolenwaga*

<sup>1</sup> O lasitêwaac, gêmunɲeɲ aê katôm gebe jasôm biɲ êndêɲ amac amboac kasôm gêdêɲ lau, taɲ sêwê kaiɲ ɲalau naɲ atom. Aê kasɲôm biɲ amboac kasôm gêdêɲ lau tonjalêlôm lanɲwa to gêdêɲ lau, taɲ sêkôc Kilisi sa amboac ɲapalê dedecgeɲ.

<sup>2</sup> Aê kakêñ su gêdêñ amac anôm, kakêñ mo atom, gebe amac atôm atom gebe aniñ gêñ ñajaña. Ma galoc embe jakêñ, oc atôm atom amboac tonanjen,

<sup>3</sup> gebe amac asa lau tonjalêlôm langwa nêñ lêñ amoa. Amac embe anam lêmuñ taôm to akêñ kisa êndêñ taôm, go êwa amac sa gebe amac lau tonjalêlôm langwa to asa lêñ ñamalacña amoa atom me.

<sup>4</sup> Ñac teñ embe êsôm gebe “Aê katu Paulunê gêñ,” ma teñ embe êsôm gebe “Aê katu Apolonê gêñ,” oc asa lêñ ñamalacña atom me.

<sup>5</sup> Amboac ondoc, Apolo eñ asa me Paulu eñ asa. Aêagêc sakinwaga, tañ awê amac akêñ gêwiñ Kilisi nañ. Aêagêc ajam ma kôm gêdêñ-gêdêñgenj kêtôm Apômtau kêkêñ gêdêñ aêagêc.

<sup>6</sup> Aê kapuñ ñawê ma Apolo kêsanem bu, mago Anôtô kêkêñ gêñ tau kêpi.

<sup>7</sup> Amboac tonañ ñac, tañ kêpuñ ñawê agêc ñac, tañ kêsanem nañ, talic amboac ñanô atom, ñanô tagen ñac, tañ kêkêñ gêñ tau kêpi. Ñac tau eñ Anôtô.

<sup>8</sup> Ñac kêpuñ ñawêña agêc ñac kêsanem buña agêc têtôm taun. Êsêagêc lulugenj sêkôc nêñ kôm ñaôli êtôm nêñ kolenj, tañ sêjam nañ,

<sup>9</sup> gebe aêagêc ajam kôm awiñ Anôtô, ma amac atu ênê kôm moña to atu Anôtônê andu, tañ kêkwê gêmoa nañ.

<sup>10</sup> Anôtô kêkêñ moasinj gêdêñ aê katu kamunda tokauc, tec kasuñ andu tau ñaalê, ma ñac teñ gêu demboñ, go lau samob, tañ sêkwê andu tau sêmoa nañ, sejop nêñ kôm ñapepgeñmanj.

<sup>11</sup> Alê ñanô Jesu Kilisi tau tec kêkô sugac, ma ñac teñ êtôm gebe ênsuñ alê teñ êjô alê ñanô tonañ



atomanô.

<sup>12</sup> Mago ñac teñ embe êkwê andu êkô alê tau ñaô, oc êtôm gebe êkôc gold me silber me pocawa me ka me oba me labilaun.

<sup>13</sup> Lau samob nêñ kôm gêdêñ-gêdêñgenj oc êtu awê. Kilisinê bêc oc êkêñ kôm tau ênêc awê ma eoc ñanô lasê ña ja ma ja tau êwaka lau samob nêñ kôm gêdêñ-gêdêñgenj ñañanô sa.

<sup>14</sup> Ñac teñ nê kôm, tañ kêkwê sa nanj, embe êkô, nanj ñac tau oc êkôc ñaôli.

<sup>15</sup> Embe ja êniñ ñac teñ nê kôm, oc nê kôm ñanô ênaña, mago enj tau, Anôtô oc ênam enj kêsi, êtôm êjanjo enj anja ja ñalêlôm su.

<sup>16</sup> Amac atu Anôtônê lôm dabunj ma Anôtônê Ñalau gêngôn amacnêm ñalêlôm. Amac ajala binj tonanj me masi.

<sup>17</sup> Ñac teñ embe enseñ Anôtônê lôm dabunj su, nanj Anôtô oc enseñ enj su, gebe Anôtônê lôm tonanj gêñ dabunj, ma amac tec atu lôm dabunj tau.

<sup>18</sup> Ansau taôm atom. Amacnêm ñac, tañ geboc enj ñac tokauc nom tonecña nanj, êtu ñac meloc acgom, ec êtu ñac tokauc ñanô,

<sup>19</sup> gebe kauc nom tonecña Anôtô gêlic amboac gêñ meloc kêtôm teto gêc gebe

“Enj gêwa lau tokauc nêñ kaucdansañ kêtú lip ênac êsêacña.”

<sup>20</sup> Ma teto teñ gêwiñ gebe

“Apômtau kêjala lau tokauc nêñ taêñ gêjam ma gêlic gebe ñanô masi.”

<sup>21</sup> Amboac tonanj ñac teñ etoc tau sa êtu ñamalac teñña atom, gebe gêñ samob kêtú amacnêm.

22 Paulu agêc Apolo ma Kepa, nom tonec ma anğôn matem jaliņa to amac ênduņa, ma gêñ galocņa to gêñ ñamuņaņa, gêñ samob tonañ ñai kêtú amacnêm.  
 23 Ma amac taôm tec atu Kilisinê gêñ, ma Kilisi tau kêtú Anôtônê.

## 4

### *Kilisine aposolo*

1 Amac alic aêac amboac Kilisinê sakiñwaga to Anôtônê gêñ ñalêlômņa ñagejobwaga acgom.

2 Ñatau gebe êtap gêñ tagenñ tonec sa anğa gejobwaganê gebe eñ ñac ñañêñ.

3 Amac me ñamalacnêñ mêtôc teñ embe êmêtôc aê, oc jalic amboac gêñ ñaôma. Ma aê tauc jamêtôc tauc atom amboac tonañgenñ.

4 Aê gabe ñoc keso teñ gêc atom, tagenñ biñ tonañ gêwa aê sa gebe katu ñac gêdêñ nec atom. Ñoc mêtôcwaga Apômtau taugenñ.

5 Amboac tonañ amêtôc lau êmuñ noc Apômtau êmêñņa atom. Ñac tau tonañ oc êpô gêñ, tañ kêsiñ tau gêc ñakesec ñalêlôm nañ, ñawê êsa ma oc êkêñ biñ, tañ ñamalac taêñ gêjam gêc nêñ ñalêlôm nañ, êtu awê. Êndêñ tonañ lau samob têtap nêñ lambiñ sa anğa Anôtônê êndêñ-êndêñgenñ.

6 O lasitêwaac, kêtú amacņa aê kato biñ tonañ kêpi aêagêc Apolo. Aê kato kêpi aêagêc gebe jandôn ñalô tonec êndêñ amac gebe Aôc lêlêc biñ, tañ teto gêc nañ atom. Amacnêm teñ etoc ñac teñ sa ma êmbu ñac teñ atom.

7 Asa ketoc aôm sa. Aômnêm asagenñ gêc, tañ kôkôc anğa Anôtônê atom. Embe ôkôc gêñ anğa

Anôtônê ma amboac ondod kotod taôm sa amboac kôkôc atom.

<sup>8</sup> Amac aen gêŋ gêôc amac tôŋ sugac. Amac atu lau tolêlôm sugac. Amac taôm ajam gôliŋ taôm-gac, apô lêna aêac atom. Ojae, aê gabe amac anam gôliŋ taôm ŋanôgeŋmaŋ, go aêac anam gôliŋ awiŋ amac amboac tonanŋeŋ.

<sup>9</sup> Tagen aê gabe Anôtô kêdênaŋ aêac aposolo akô ŋamuŋagen atôm lau, taŋ sêkic êsêacnêŋ biŋ naŋ, gebe sênac êsêac êndu e aŋela to ŋamalac nom samucgeŋŋa sêlic amboac êsêac sêgôm dôŋ teŋ.

<sup>10</sup> Aêac atu lau meloc kêtû Kilisiŋa, ma amac atu lau tokauc awiŋ Kilisi. Aêac lau palê-palê, ma amac lau ŋajaŋa. Amac lau towaem, ma aêac lau waenmê.

<sup>11</sup> Mo to bu gêjô aêac, aêac apô lêna ŋakwê, lau sêjac aêac ma amoa ŋasawagen e mên-gêdêŋ galoc.

<sup>12</sup> Aêac taun lemeŋ ajam kôm to aim taun sugen. Lau sêbu aêac, mago ajam mec êsêac gêjô. Êsêac sêjanda aêac, ma aêac apuc taun tôŋ.

<sup>13</sup> Êsêac sêsôm biŋ alôb-alôb kêpi aêac, mago aêac akêŋ biŋ malô gêjô. Aêac atu nom tonec ŋagêŋgambu to ŋagêŋgêsuŋ-ôpic. Sêlic aêac amboac tonan e mên-gêdêŋ galoc.

<sup>14</sup> Aê kato biŋ tonan gebe jan-gom amac majem êsa atom, aê galic amac amboac ŋoc ŋapalê ŋajam, tec gabe janac biŋsu amac.

<sup>15</sup> Amac moae atap jaomwaga 10,000, taŋ Kilisi gêbiŋ êsêac tôŋ naŋ sa, mago atap tamemi taêsam sa atom. Aê tonec katu amac tamemi kêtû Kilisi Jesuŋa gêdêŋ taŋ kakêŋ ŋawae ŋajam gêdêŋ amac naŋ.

16 Amboac tonañ aê jalêñ biñ amac gebe atêku aê.

17 Kêtu tonañña aê kasakiñ Timote gêdêñ amac gêwac. Enj kêtú aêñoc ñapalê ñajam to ñañêñ, tañ Apômtau gêbiñ enj tôn nañ. Enj êkêñ puc amac gebe taêm ênam Kilisinê lêñ, tañ kasa to kadôn gêdêñ gólôac dabuñ samob kêtôm gamêñgeñ nañ.

18 Amacnêñ ñagêdô seboc aê jandêñ amac jawac atom, tec sêboa tañ.

19 Apômtau embe êlôc sa, oc jandêñ amac jawac sebeñ ma jañô êsêac, tañ sêboa tañ nañ, nêñ biñgeñ atom, jajala êsêacnêñ ñaclai acgom,

20 gebe Anôtônê gamêñ ñam kêsêp tasôm biñña atom, kêsêp ñaclainageñ.

21 Amac abe amboac ondoc. Aê jandêñ amac jawac tosêmengeñ me jawac totêtac êwiñ ma toñalêlôm malôgeñ.

## 5

### *Tamêtôc biñ mockaiño to mockaiñña*

1 Lau sêñô ñawae gebe biñ mockaiñoña gêc amacña. Biñ mockaiñoña tau kaiñ teñ kêtôm lau samuc sêgôm atom. Ñac teñ gêjam tamanê awê.

2 Biñ tonañ gêc, mago amac aboa taôm amoa me. Amoa tonêñ ñalêlôm ñawapacgeñmañ, ec atinñ ñac, tañ gêgôm gêñ tonañ nañ, su anña amac ñalêlôm.

3 Aê tec gamoa jaêc amac, mago ñoc ñalau gêmoa gêwiñ amac tec kêmêtôc ñac, tañ gêgôm gêñ tau nañ, nê biñ su amboac gamoa gawinñ amac.

4 Amac embe akac sa anam aêacnêñ Apômtau Jesu lañô, nañ ñoc ñalau to aêacnêñ Apômtau Jesu nê ñaclai wacêwiñ amac,

<sup>5</sup> ma akêñ ñac tau êsêp Sadan lêma gebe ensey en ôli, ec êndêñ Apômtaunê bêc Anôtô ênam ênê ñalau kêsi.

<sup>6</sup> Amac waem ñajam atom. Jist ñagec kêtôm gebe ênam polom samucgeñ auc. Biñ tonanñ amac ajala me masi.

<sup>7</sup> Amac atu polom ñaluc sugac. Amboac tonanñ andec jist lanğwa ênêcña gebe atu polom wakuc, gebe sêbuc aêacnêñ domba Pasaña su. Domba Pasaña tau Kilisi.

<sup>8</sup> Amboac tonanñ talic nêñ om tojist lanğwa atom. Jist lanğwa tau sec to geo. Talic topolom ñalucgeñ. Polom ñaluc ñam gebe talic tonjalêlôm ñawa ma tobiññanôgeñ.

<sup>9</sup> Aê kato gêdêñ amac kêsêp papia tenñ su gebe Anac jaê lau mockaiñña.

<sup>10</sup> Aê taêc gêjam gebe êñgamiñ taôm êndêñ nom tonec ñalau mockaiñña tapaôñgeñ nec atom me anğamiñ taôm êndêñ lau mateñ katu gêñña me kêjanğowaga me lau, tañ sêjam sakiñ gwam nañ, atom amboac tonanñ. Embe taêm ênam gebe anğamiñ taôm êndêñ lau samob amboac tonanñ, nañ awi nom siñ acgom, go êtôm.

<sup>11</sup> Aê kato gêdêñ amac gebe ñac, tañ êsam tau gebe amac lasimi enñ nañ, embe enñ ñac mockaiñña me ñac mata katu gêñña me ênam sakiñ gwam me êsôm biñ alôb-alôb me ênôm gêñ anaboa me êjanğo gêñboa, nañ anac jaê enñ ma aniñ gêñ anğôñ awiñ enñ atom.

<sup>12</sup> Amboac ondoc, aê jamêtôc lau, tañ sêmoa môkêñ samuc me. Masi. Amac amêtôc êsêac, tañ sêmoa gôlôac ñalêlôm nañ.

<sup>13</sup> Lau tañ sêmoa môkêñ samuc nañ, Anôtô oc

êmêtôt êsêac, ma amac atin̄ ñac sec an̄ga amacnêm êsa êna. \* sêpac nêñ polom Pasaña, go sêkêñ jist êsêp êwiñ atom. Êsêac sêkasiñ nêñ laclu samob ñawasi kêsa gebe jist ñagec êsap laclu tau tônia atomanô. Tec Paulu gêjam dôñ lau buña kêpi polom Pasaña tau tonañ.

## 6

### *Lau samuc nêñ mêtôcwaga sêmêtôt lau buna atom*

<sup>1</sup> Amboac ondoc, amacnêm ñac teñ embe nê biñ êndêñ nê ñac teñ ênêc, oc maja tau atom ma êndêñ ñac samuc teñ êna gebe êmêtôt ênê biñ me. Eñ êndêñ Anôtônê lau ênaman̄ gebe sêmansañ biñ tau.

<sup>2</sup> Anôtônê lau oc sêmêtôt lau nomña samob. Biñ tonañ amac ajala me masi. Amboac ondoc, amac embe amêtôt lau nomña samob, oc atôm gebe amêtôt nêm biñ ñasawaña ñasec-ñasec atom me.

<sup>3</sup> Aêac oc tamêtôt an̄ela amboac tonañ. Biñ tonañ amac ajala me masi. Embe tamêtôt an̄ela, go tatôm gebe tamêtôt nêñ biñ nom tonecña atom me.

<sup>4</sup> Amboac tonañ biñ nom tonecña embe êlênsônia amac, go lau, tañ gôlôac dabuñ sêlic êsêac sêmoa tomôkêñ samucgeñ nañ, sêmêtôt biñ tau me.

<sup>5</sup> Majem taôm. Amboac ondoc, amacnêm ñac tokauc teñ gêmoa, tañ kêtôm gebe êmêtôt lasitêwainêñ biñ ñasawaña nañ, oc gêmoa atom me.

<sup>6</sup> Tec akêñ lasitêwainêñ biñ gêdêñ lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga gebe sêmêtôt nec.

<sup>7</sup> Amac akêñ taôm adêñ mêtôcwaga, tec gêwa amac sa gebe asô sugac. Kêtu asageña amac

---

\* **5:13:** Asam biñ jist'a, tañ gêc Mat 13:33. Mago Judawaga embe

aôc sec, tañ sêgôm gêdêñ amac nañ atom. Kêtu asageñña amac ajac jao gebe sêjañgo gêñ aña amacña.

<sup>8</sup> Mago tonanğen atom. Amac taôm agôm sec to ajañgo gêñ su ma agôm gêñ tau gêdêñ taôm nêmlasitêwai.

<sup>9</sup> Amac ajalagac gebe lau sec sêwê kaiñ Anôtônê gamêñ êtu nêñ gêñlênsêml atom. Ansau taôm atom. Lau mockaiño to mockaiñña to êsêac, tañ sêjam sakiñ gêdêñ gwam ma êsêac, tañ sêgôm biñ sêjam tauñña popoc to ñapalê, tañ sêkêñ tauñ têtôm lauo ma ñacwaga, tañ sêkwa ec tauñ nañ,

<sup>10</sup> ma geñgeñtêna to lau materñ katu gêñña ma lau, tañ sênôm gêñ e kêjañiñ êsêac to êsêac, tañ sêsôm biñ alôb-alôb ma kêjañgowaga, lau samob tonañ ñai oc sêwê kaiñ Anôtônê gamêñ êtu nêñ gêñlênsêml atom.

<sup>11</sup> Gêmunğen amacnêml ñagêdô sêgôm gêñ amboac tonê. Mago galoc Anôtô kêkwasiñ amac su e atu Anôtônê laugac. Galoc Anôtô kêmasañ amacnêml biñ e gêlic amac atu lau gêdêñ kêtul Apômtau Jesu Kilisi nê ñaê to aêacnêñ Anôtônê Nalauña.

### *Alambiñ Anôtô ña nêml ôlim*

<sup>12</sup> “Gêñ samob kêtôm gebe jañgômña,” mago gêñ samob tau oc êmoasiñ aê atom. “Gêñ samob kêtôm gebe jañgômña,” mago ñaterñ ênam gôliñ aê atom.

<sup>13</sup> Biññanô, lau sêsôm gebe Gêñ taniñña gêjac têtacwalô ñawae, ma têtacwalô gêjac gêñ taniñña ñawae.” Mago Anôtô oc enseñ lulugen su. Aêac ôliñ gêjac gêñ mockaiño to mockaiñña ñawae atom,

gêjac Apômtau tau ñawae. Ma Apômtau gêjac aêac ôlin ñawae.

<sup>14</sup> Anôtô gêñu Apômtau sa ma oc êñu aêac sa ña nê ñaclai amboac tonañ.

<sup>15</sup> Amac ôlim kêtú Kilisinê ôli ñagêñlêlôm. Amac ajala bin tonañ me masi. Ma amboac ondoc, oc jakôc Kilisinê ôli ñagêñlêlôm ten ma jañgôm gêñ tau êtu mockaino ôli ñagêñlêlôm ten me. Masigoc.

<sup>16</sup> Ñac tañ êmoa êwin awê mockainoña nan, êsêagêc oc têtú ôli tagen. Amac ajala bin tonañ me masi. Teto gêc gebe “Êsêagêc oc têtú ñanô tagen.”

<sup>17</sup> Mago ñac, tañ gêbin tau tônia tamin Apômtau nan, gêwê kain Ñalau tagen gêwin en.

<sup>18</sup> Aêc gêñ mockainoña su. Ñac ten embe êngôm sec ñagêdô, oc êlênsônia en tau ôli atom. Mago embe êngôm mockain, oc êngôm sec êndên tau ôli solop.

<sup>19</sup> Amac ôlim kêtú Ñalau Dêbuñ, tañ gêmoa amacnêm ñalêlôm nan, nê lôm dabuñ. Ôlim kêtú amacnêm gêñ atom, Anôtô kêkên gêdên amac. Amac ajala atom me.

<sup>20</sup> En gêjam ôli amac ña ñaôli kapôên. Amboac tonañ alambin Anôtô ña amac ôlimgen.

## 7

### *Lauo to ñac sêjam tauñ ñabin*

<sup>1</sup> Aê gabe jajô bin, tañ amac ato nan. Ñac ten embe êmoasac awê atom, oc ñajam.

<sup>2</sup> Mago kêtú bin mockainoña tec ñacwaga sênam awê êndên-êndêngeñ to lauo sênam ñac êndên-êndêngeñ.

<sup>3</sup> Ñac êngamin tau êndên nê awê atom, ma awê êngamin tau êndên nê akwen atom,



4 gebe awê kêtû tau ôli ηatauo atom, ηac kêtû nê awênê ôli ηatau, ma ηac kêtû tau ôli atom, awê kêtû ηatauo.

5 Anγamiη taôm êndêη taôm atom. Embe taêm ênam gebe anam dabuη taôm êsêp ηasawa êtu ateh mecηa, go amansaη biη awiη taôm êmuη acgom ma ηajam. Têm tau êmbacnê, go amoa awiη taôm êtiam, gebe Sadaη êlêtôm amac êtu nê m têmtac ηakalacηa atom.

6 Biη tonah aê kasôm amboac jatu atom, kasôm gebe jawa sagen êndêη amac.

7 Aê gabe ηamalac samob têtôm aêmaη. Tageh Anôtô gêjac sam moasiη gêdêη ηamalac gêdêη-gêdêηgen, kêkêη teh gêdêη ηac teh ma teh gêdêη teh.

8 Aê jasôm ηoc biη êndêη lau, tah sêjam awê to ηac atom ma êndêη awê tuc. Êsêac embe sêmoa têtôm aê, go ηajam.

9 Mago êsêac embe sênam dabuη ôliη têtôm atom, go lauo sênam ηac ma ηacwaga sênam awê samaη. Sênam tauη tec ηajam êlêlêc sêmoa toôliη ηakalac su.

10 Êndêη lauo to ηac, tah sêjam tauη nah, aê jakêη biηsu teh. Biηsu tau aêηoc atom, Apômtaunê gebe Awê êkac tau su anγa nê akweηnê atom.

11 Embe êkac tau su, nah êmoa nê tauηa e taê ênam teh, go êmansaη bi η êndêη nê akweη ma êmu êndêη eh êna êtiam. Ma ηac tau êwi nê awê siη atom amboac tonahen.

12 Êndêη lau ηagêdô aêgen tec jasôm biη tonec. Biη tau Apômtaunê biη atom. ηac buηa teh embe ênam samuco teh ma awê tau embe têtac êwiη gebe êηgôη êwiη ηac tonah, nah ηac tau êwi eh siη atom.

13 Ma awê buña teñ embe ênam ñac samuc teñ, ma ñac tau embe têtac êwiñ gebe êñgôñ êwiñ awê tonañ, nañ awê tau êwi nê akweñ tonañ siñ atom,

14 gebe ñac samuc êtu Anôtônê gêñ êtu ênê awêña, ma awê samuco êtu Anôtônê gêñ êtu ênê akweñña. Embe amboac tonañ atom, go nêñ ñapalê têtù gêñ sec, mago êsêac têtù Anôtônê gêñgac.

15 Mago samuco to ñac, tañ sêjam lau buña nañ, embe sêkac tauñ su aña lau buña nêñ, go sêñgôm. Biñ amboac tonañ êkônin awê buña to ñac buña tôñ atom. Anôtô kêkalem amac gebe amoa to-biñmalôgeñ.

16 O awê tau, aôm oc ônam nêñ akweñ kêsi. Kôjala biñ tonañ me masi. O ñac tau, aôm oc ônam nêñ awê kêsi. Kôjala biñ tonañ me masi.

*Tasa nêñ lêñ, tañ Anôtô kêmasañ nañ*

17 Aê kamasañ biñ tonec gêdêñ gôlôac dabun samob gebe Lau samob sêsa nêñ lêñ êtôm tañ Apômtau gêjac sam moasin gêdêñ êsêac gêdêñ-gêdêñgeñ ma êtôm tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ.

18 Anôtô embe êkalem ñac, tañ sêsa eñ su nañ, go ñac tau ênam tau auc atom. Embe êkalem ñac samuc teñ, go sêsa ñac tau atom.

19 Sêsa lau me sêmoa amboac lau samuc, biñ tau tonañ ñanô masi. Gêñ ñanô tau tonec gebe sêmansañ Anôtônê biñsu.

20 Kôm tañ lau sêjam gêdêñ tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ, sêsap tôñmañ.

21 Gêdêñ tañ Anôtô kêkalem aôm nañ, aôm oc kôtu ñac teñ nê gêñôma me. Embe amboac tonañ, go biñ tau êkêñ wapac aôm atom. Mago embe sêñgamboac aôm su, nañ ômoa nêñ lêtêgeñ.

22 Gêñôma tañ Apômtau kêkalem en nan, kêtù Apômtaunê ñac, tañ kêgaboac en su jagêmoa nê Iêtêgen nan. Ma ñac, tañ gêmoa nê Iêtêgen ma Apômtau kêkalem en nan, jakêtu Kilisinê gêñôma.

23 Anôtô gêjam ôli amac ña ñaôli kapôên, amboac tonañ atu ñamalacnêñ gêñôma atom.

24 O lasitêwaac, kôm tañ lau sêjam gêdên Anôtô kêkalem êsêac sêmoa nan, sêsap tôn êndên-êndêngeñ sêwiñ Anôtôman.

*Lau tañ sêjam awê to ñac atom ma awêtuç nêñ biñ*

25 Aê katap Apômtaunê biñsu teñ kêpi lau, tañ sêjam awê to ñac atom nan, sa atom. Mago Apômtau taê walô aê tec katu ñac ñañên. Amboac tonañ jasôm ñoc taêc gêjam lasê ma amac akên êwiñ ñoc biñ.

26 Aê taêc gêjam amboac tonec gebe galoc gêñwapac tec gêc. Tec ñamalac embe sêmoa amboac sêmoa, oc ñajam.

27 Aôm gôjam awê sa su me. Tec ôñgôm gêñlêlôm gebe ôwi en siñña atom. Ma aôm tonañ gôjam awê atom me. Tec onsom awê atom.

28 Mago aôm embe ônam awê sa, oc ôñgôm sec atom. Ma awêtakiñ embe ênam ñac, oc êñgôm sec atom amboac tonañgeñ. Mago gêñwapac nom ña oc êtap lau amboac tonañ sa, tec aê gabe jambôc auc êndên amac.

29 O lasitêwaac, aê jasôm ñoc biñ tonec gebe Têm kêtù dambê sugac, amboac tonañ êsêac, tañ sêjam awê sa su nan, sêmoa amboac sêjam awê atom.

30 Êsêac tañ têtãñ nan, sêmoa amboac têtãñ atom, ma êsêac tañ têtãc ñajam nan, sêmoa amboac têtãc

ņajam atom. Êsêac taņ sêjam ôli gêņ naņ, sêmoa têtôm lau, taņ nêņ waba masi.

<sup>31</sup> Ma êsêac, taņ sêjam kôm kêpi gêņ nomņa sêmoa naņ, sêmoa têtôm lau, taņ sêjam kôm tonañ atom, gebe nom tonec oc ê su ênaņa.

<sup>32</sup> Aê gabe amac apô sim taôm atom. Ņac taņ gêjam awê atom naņ, kêpô sim tau kêtû Apômtaunja, gebe Apômtau êlic eņ ênac mataanô ñajam.

<sup>33</sup> Ņac taņ gêjam awê sa naņ, kêpô sim tau kêtû gêņ nomņaņa, gebe nê awê êlic eņ ênac mataanô ñajam.

<sup>34</sup> Amboac tonañ nê ñalêlôm gêja lu. Ma awê, taņ gêjam ñac sa atom to awêtakiņ sêpô sim tauņ kêtû Apômtaunja gebe êsêac ôliņ to nêņ ñalau têtû Apômtaunê gêņ. Mago awê, taņ gêjam ñac sa naņ, kêpô sim tau kêtû gêņ nomņaņa, gebe nê akweņ êlic eņ ênac mataanô ñajam.

<sup>35</sup> Aê kasôm biņ tonañ gebe ênam amac sa. Aê gabe jawa lakô amac atom, aê taêc gêjam gebe amac atu lau mansañ to ñañêņ asap Apômtau têtû totêmtac makengeņ.

<sup>36</sup> Embe sê awê to ñac gebe sênam tauņ, mago sênam tauņ sebeņ atom, ma ñac tau embe taê ênam gebe lêņ tonañ keso, ma têtac êkac eņ gebe sênam tauņ ñagaô, naņgo sêņgôm ñanô êsa êtôm eņ taê gêjam. Oc sêņgôm sec atom, sênam tauņmaņ.

<sup>37</sup> Ma ñac embe taê ênam êtu têtû ma biņ teņ êkac eņ atom, ma nê ñaclai êtôm gebe ênam gôliņ tau ma êmansañ nê ñalêlôm gebe ênam awê atomgeņ, oc ñajam amboac tonañ.

<sup>38</sup> Amboac tonañ ñac teņ embe ênam awê, oc ñajam, ma teņ embe ênam awê atom, oc ñajam

êlêlêc.

<sup>39</sup> Sêmôcwalô gêbiņ awê tamiņ nê akweņ kêtôm têm, taņ nê akweņ gêmoa mata jali. Embe nê akweņ êmac êndu, go awêtuc êtôm gebe ênam ŋac teņ sa êtôm têtac êwiņ. Tageņ ênam to Apômtaugeņ.

<sup>40</sup> Mago awêtuc embe êmoa amboac awêtuc, oc aoc êoc eņ êlêlêc. Ŋoc taêc gêjam tau tonañ, ma aê gabe oc kakôc Anôtônê Ŋalau sa amboac tonañ.

## 8

*Biņ kêpi gêņ taniņņa, taņ sêkêņ kêtû da gêdêņ gwam*

<sup>1</sup> Biņ kêpi da gwamņa amboac tonec. Aêac tajala gebe aêac samob tatap kauc sêņac. Mago kauc tonañ kêkêli ŋamalac e tetoc taņ sa, ma têtac gêwiņ ŋanô tau tec gêboa gôlôac sa.

<sup>2</sup> Ŋac taņ taê gêjam gebe kêjala gêņgac, mago eņ kêjala gêņ tau e jagêdêņ ŋamadiņ atom tageņ.

<sup>3</sup> Ŋac teņ embe têtac êwiņ Anôtô, naņ Anôtô oc êjala eņ.

<sup>4</sup> Biņ kêpi taniņ gêņ, taņ sêkêņ kêtû da gêdêņ gwamņa naņ, amboac tonec. Aêac tajala gebe “gwam mata jali teņ gêmoa nom atom,” tajala gebe “Anôtô ŋanô tageņ tec gêmoa.”

<sup>5</sup> Êsêac oc sêsam ŋaclai undambê to nomņa ŋagêdô gebe anôtôi kêtôm “anôtôi” to “apômtau” taêsam sêmoa.

<sup>6</sup> Mago Anôtô tageņ tec kêtû aêacnêņ Tameņi. Eņ kêkêņ gêņ samob ma aêac tamoa tapen eņgeņ. Ma Apômtau tageņ gêmoa, Jesu Kilisi. Anôtô kêkêņ gêņ samob ŋa eņgeņ, ma aêac tamoa ŋa eņgeņ.

<sup>7</sup> Mago samob têtap kauc tonañ sa atom. Lau ŋagêdô, taņ gêmuņgeņ sêsa lêņ gwamņa naņ, sêsap

gwam ñalêñ tônia e mêngêdêñ galoc. Êsêac sen gwada da gwamña ñanô tenj e gêgôm nêñ ñalêlôm palê-palê ñatêmui kêsa.

<sup>8</sup> Gêñ taniñña oc êwaka aêac sa êndêñ Anôtô atom. Embe taniñ gêñ atom, oc tasô gêñ ñanô tenj atom. Ma embe taniñ gêñ, oc tatap ñanô tenj sa êlêlêc su atom amboac tonanjen.

<sup>9</sup> Tagenj alic taôm gebe gêñ, tanj amac asaê gebe atôm gebe oc anjôm nanj, êlênsônia lau palê-palê atom.

<sup>10</sup> Nac ñalêlôm palê-palê tenj embe êlic aôm, tanj nêñ kauc kêsa kêpi binj tonanjen nanj, ôniñ gêñ ôngônia lôm gwamña, oc êoc awasunj tônia êndêñ gêñ gwamña tau me. Masigoc.

<sup>11</sup> Aômnêñ kauc oc êjainj ñac palê-palê tonanjen e ênaña. Mago ñac tau tonanjen kêtua aôm lasim ma Kilisi gêmâc êndu kêtua enja.

<sup>12</sup> Embe anjôm sec êndêñ lasitêwai amboac tonanjen e êlênsônia nêñ ñalêlôm palê-palê, go anjôm sec êndêñ Kilisi tau.

<sup>13</sup> Kêtua tonanjen gêñ taniñña embe êtim lasic, go janiñ gwada tenj êtiam atomanô gebe jatim lasic e êtu sec nec atom.

## 9

### *Paulu kêwaka aposolonêñ kôm to lêñ sa*

<sup>1</sup> Kilisi kêgaboac aê su gamoa ñoc lêtêgenj atom me. Ma aê aposolo atom me. Aê galic aêacnêñ Apômtau Jesu atom me. Aê gajam kôm kêtua Apômtauña ma amac atu kôm tau ñañanô atom me.

<sup>2</sup> Lau ñagêdô oc moae sêlic aê katôm aposolo atom, mago katu amacnêñ aposolo. Apômtau gêbinj amac tônia, tec atu ñoc sakinj aposoloña ñabelo.

<sup>3</sup> Lau embe sêmêtôc aê go jawaka tauc sa amboac tonec.

<sup>4</sup> Aê katôm gebe janiņ to janôm gêņ me masi.

<sup>5</sup> Aê kêtom gebe janam awê buņa ma jasêlêņ jawiņ eņ amboac aposolo ñagêdô to Apômtaunê lasii ma Kêpa sêgôm me masi.

<sup>6</sup> Aêagêc Barnaba taunģeņ atôm gebe awi kôm lemeņņa siņ atom me.

<sup>7</sup> Siņwaga ondoci gêjac siņ ma tau gêjam ôli tau. Asa kêsê wain kôm teņ ma geņ ñanô atom. Ma asa gejob bulimakao ma gênôm ñasu atom.

<sup>8</sup> Aê ñawa biņ tonañ sa kêpi ñamalacnêņ gêņģeņ ma biņsu kêsôm biņ tau gêwiņ amboac tonañ.

<sup>9</sup> Kêsômģac. Teto gêc Mosenê biņsu gebe “Ôkic bulimakao, taņ kêka polom ñanô gêmoa naņ, awasuņ auc atom.” Anôtô taê gêjam kêpi bulimakaogen me.

<sup>10</sup> Me kêsôm biņ tonañ kêtu aêacņa. Biņ tonañ teto kêtu aêac tauņņa. Ñac taņ êkac nom ôkwi to ñac, taņ ejoņ ñanô sa naņ, agêc lulugeņ sêkêņ mater gebe sêwê kaiņ kôm ñanô sêwiņ.

<sup>11</sup> Aêac asê ñawe ñalaunņa kêsêp amac. Embe ajoņ ñanô nomņa sa aņģa amacnêm, oc alic amboac gêņ kaiņ teņ me.

<sup>12</sup> Lau ñagêdô embe sêlic êtôm gebe sêwê kaiņ amacnêm kôm ñanô, go aêac awê kaiņ gêņ alêlêc êsêac su atom me.

Mago aêac akôc gêņ teņ aņģa amacnêm atom, aôc gêņwapac samob, gebe aêacma biņ teņ êkô Kilisinê ñawae ñajam auc atom.

<sup>13</sup> Amac ajalagac gebe lau, taņ sêjam kôm sêmoa lôm dabuņ naņ, têtap nêņ gêņ taniņņa sa aņģa lôm

dabuŋ. Ma êsêac, taŋ sêkêŋ da jagêsac altar naŋ, sêwê kainŋ da tonanŋ ŋagêdô.

14 Kêtu tonanŋa Apômtau kêjatu gebe lau, taŋ sêsôm ŋawae ŋajam lasê naŋ, kôm ŋawae ŋajamŋa tau êlôm êsêac amboac tonanŋ.

15 Mago aê tonec gagôm gêŋ samob tonanŋ ŋai ŋateŋ ŋanô kêsa atomanô. Ma kato binŋ tonanŋ ŋai gebe akêŋ gêŋ êndêŋ aêŋa nec atom. Aê embe jamac êndu êtu moŋa, oc jalic ŋajam êlêlêc ŋac teŋ enseŋ êôc waec kôm tonanŋa su.

16 Aê embe jasôm ŋawae ŋajam lasê, oc êŋgôm aê waec êsa atom. Kôm tonec gêjac aê ŋawaegac. Ojae aêma, embe jasôm ŋawae ŋajam lasê atom, oc jamoa naeo.

17 Aê tauc embe jajaliŋ kôm tonanŋ sa, oc jatap kôm tau ŋaôli sa. Mago tauc embe jajaliŋ sa atom, oc êtu ŋoc kôm, taŋ gêjac aê ŋawae naŋ.

18 Amboac tonanŋ aê jatap kôm ŋaôli ondoc sa. Ŋoc ŋaôli tau tonec gebe jasôm ŋawae ŋajam lasê to jakêŋ ŋawae ŋajam tau ŋaômagenŋ ma jakac lau gebe sêkêŋ ŋagêjô, taŋ gêjac aê ŋawae kêtu gajam sakinŋ ŋawae ŋajamŋa naŋ atom.

19 Kilisi kêgaboac aê su, tec gamoa ŋoc lêtêgeŋ, mago aê tauc kakêŋ tauc katu samob nêŋ sakinŋwaga, gebe janam lau taêsam ôkwi.

20 Aê katu lau Juda nêŋ ŋac Judaŋa teŋ, gebe janam lau Juda ôkwi. Aê tauc kasô Mosenê biŋsu ŋalabu atom, mago katu lau, taŋ sêsô biŋsu ŋalabu naŋ, nêŋ ŋac kêsô biŋsu ŋalabuŋa teŋ, gebe janam êsêac, taŋ sêsô biŋsu ŋalabu naŋ ôkwi.

21 Aê tauc gamoa Kilisinê biŋsu ŋalêlôm ma yamoa to Anôtônê biŋsumêgeŋ atom, mago katu



lau tobiņsumê nêṅ ṅac tobiņsumêṅa teṅ, gebe janam lau tobiņsumê ôkwi.

<sup>22</sup> Aê katu lau palê-palê nêṅ ṅac palê-palêṅa teṅ, gebe janam lau palê-palê ôkwi. Aê katu lau samob nêṅ ṅac gêṅ samobṅa, gebe janam nêṅ ṅagêdô ôkwi-ôkwi.

<sup>23</sup> Gêṅ samob tonanṅ ṅai aê gagôm kêtū ṅawae ṅajamṅa, gebe jawê kainṅ ṅawae ṅajam ṅamoasinṅ jawinṅ.

<sup>24</sup> Amac alicgac me, êsêac, taṅ seṅ kwanṅkwaninoc sêmoa nanṅ, samob sêlêti, mago ṅac tagenṅ oc êtap ṅanô sa. Amboac tonanṅ alêtigenṅ gebe atap ṅanô tau sa.

<sup>25</sup> Lau samob, taṅ sebe sêniṅ kwanṅkwaninoc nanṅ, têtū mêtê taunṅ gêṅ samobṅa. Êsêac sêgôm gêṅ tonanṅ, gebe têtap sunsunṅ têlagenṅa teṅ sa. Mago aêac tec dagôm, gebe tatap sunsunṅ tenṅenṅa tau sa.

<sup>26</sup> Aê tauc kêlêti kalêsagenṅ atom. Ma aêagêc ṅac teṅ embe apeṅ taunṅ, oc jatuc lemoc teṅ sawa atom.

<sup>27</sup> Aê katu kasec ôlic to kêkôninṅ tauc gebe tauc, taṅ gajam mêtê lau ṅagêdô nanṅ, jatu meloc atom.

## 10

### *Tajop taunṅ êndenṅ sakinṅ gwamṅa*

<sup>1</sup> O lasitêwaac, aê gabe jansa biṅ tonec auc êndêṅ amac atom gebe Tamenṅi samob sêselêṅ sêmoa tao ṅalabu ma samob selom gwêc sêja.

<sup>2</sup> Êsêac samob sêlinṅ tao to gwêc kêtū nêṅ sanṅu, taṅ gêbiṅ êsêac tôṅ taminṅ Mose.

<sup>3</sup> Êsêac samob seṅ mo ṅalaunṅa tagenṅ têtôm taunṅenṅ,

<sup>4</sup> ma samob sênôm gêṅ ṅalaunṅa, gebe êsêac sênôm anṅa poc ṅalaunṅa, taṅ kêdaguc êsêac naṅ, Ma poc tau Kilisi tau.

<sup>5</sup> Mago Anôtô gêlic êsêacnêṅ taêsam gêjac mataanô ṅajam atom, tec gesenṅ êsêac su anṅa gamêṅ sawa.

<sup>6</sup> Gêṅ tonanṅ ṅai kêtû ṅadôṅdôṅ gêdêṅ aêac gebe tajop taunṅ ma matenṅ katu gêṅ sec tatôm êsêac nec atom.

<sup>7</sup> Ma amac anam sakinṅ gwam atôm êsêacnêṅ ṅagêdô sêjam sakinṅ nec atom amboac tonanṅ. Teto gêc amboac tonec gebe “Lau sêṅgôṅ sic sebe sêniṅ to sênôm gêṅ ma dêdi sa sebe têtê wê.”

<sup>8</sup> Aêac danṅôm geṅ mockainṅo to mockainṅa tatôm êsêacnêṅ ṅagêdô sêgôm naṅ atom amboac tonanṅenṅ. Êsêac sêgôm, tec gêdêṅ bêc tagenṅ lau 23,000 sêjaṅa.

<sup>9</sup> Ma aêac tansaê Apômtau tatôm esêacnê ṅagêdô sêsaê enṅ naṅ atom amboac tonanṅenṅ. Êsêac sêgôm, tec moac gesenṅ êsêac.

<sup>10</sup> Aôc gêdô atôm êsêacnêṅ ṅagêdô sêôc gêdô naṅ atom. Êsêac sêgôm, tec anṅela sinṅa gêjac êsêac endu.

<sup>11</sup> Biṅ tonanṅ ṅai kêtap êsêac sa kêtû ṅadôṅdôṅ ma teto gêc gebe êkêṅ puc aêac gebe nom ṅatêm êmbacnêṅa mên-kêdabinṅ aêac sugac.

<sup>12</sup> Amboac tonanṅ ṅac, taṅ geboc kêkô ṅajaṅa naṅ, ejop tau gebe ênac tau êndu atom.

<sup>13</sup> Lêtôm taṅ kêtap amac sa naṅ, Iêtôm kainṅ tenṅ atom, lêtôm ṅamalacṅagenṅ. Ma Anôtô enṅ ṅac ṅaṅêṅ, tec êlôc gebe letôm êtap amac sa êlêlêc ôlimwalô su atom. Lêtôm embe êtap amac sa, oc êmansaṅ lêṅ awê letôm saṅa, ma êpuc amac tôṅ e atôm gebe aôc

letôm tau.

<sup>14</sup> O lauace, amboac tonañ aêc sakin gwamña sumañ.

<sup>15</sup> Amac lau tokauc, tec kasôm binj gêdêñ amac. Amac taôm ansaê binj, tec jasôm nec.

<sup>16</sup> Aêac tajar danje Anôtô kêpi laclu moasiñña ma embe tanôm, go tawe kainj Kilisine dec dawin atom me. Ma embe taniñ polom, tañ tapô êkôc nanj, go tawe kainj Kilisinê ôli dawin atom me.

<sup>17</sup> Polom tagenj tec gêc, tec aêac lau taêsam tatu ôli tagenj, gebe aêac samob tawê kainj polom tagenj.

<sup>18</sup> Alic lau Israel acgom. Lau tañ senj da nanj, sêwê kainj sakin altarnja tonañ.

<sup>19</sup> Aê jasôm binj amboac ondoc. Jasôm gebe da gwamña tau gêñ ñanô tenj me. Me gwam tau gêñ ñanô. Masianô.

<sup>20</sup> Mago gabe jasôm tonec gebe Gêñ tañ lau samuc sêkêñ kêtû da nanj, sêkêñ gedenj Anôtô atom, sêkêñ gêdêñ ñalau sec. Aê gadec gebe ambinj taôm tôñ taminj ñalau sec.

<sup>21</sup> Amac atôm gebe anôm gêñ êsêp Apômtaunê laclu to êsêp ñalau sec nêñ laclu êpi tagenj atom. Amac atôm gebe awê kainj Apômtaunê moasiñ to ñalau sec nêñ êpi tagenj atom amboac tonañ.

<sup>22</sup> Aêac takêli Apômtau e têtac ñandanj êsa me. Aêacnêñ ñaclai kêlêlêc ênê su me.

*Dangôm nêñ gêñ samob tawaka Anôtônê wae sagenj*

<sup>23</sup> “Gêñ samob kêtôm gebe dangôm,” mago gêñ tau samob oc êmoasiñ aêac atom. “Gêñ samob kêtôm gebe dangôm,” mago gêñ tau samob oc êmboa gôlôac sa atom.

24 Nac tenj taê ênam gebe nê gêñ êmoasiñ en taugen nec atom, taê ênam gebe ensom gêñ êmoasiñ lau nagêdôña êwiñ acgom.

25 Anij gwada, tañ sêkêñ gêdêñ lau sêjam ôli anja têtulu gêñ ñamala nañ samob. Apuc gwada tenj ñam êtu nêñ ñalêlôm ulu-uluna atom,

26 gebe teto gêc gebe “Nom to ñagêñ samob kêtú Apômtaunê gêñgêñ.”

27 Nac samuc tenj embe êkalem amac gebe anij gêñ awiñ enj ma embe ana, nañ anij gêñ samob, tañ sêkêñ êndêñ amac nañ ñaucñagenj, apuc ñam êtu nêñ ñalêlôm ulu-uluna atom.

28 Mago ñac tenj embe êsôm êndêñ amac gebe “Gêñ tonañ sêkêñ kêtú da gêdêñ gwam,” nañ anij atom êtu ñac, tañ kêkêñ puc amacña ma êtu êlênsôn ñalêlôm atomña.

29 Aê kasôm kêpi amac taôm nêñ ñalêlôm atom, kasôm kêpi ñac tau tonañ nê ñalêlôm. Kilisi kêgaboac aê su gamoa ñoc lêtêgenj, tec ñac tenj nê ñalêlôm êmêtôc aê amboac ondocgenj.

30 Aê embe janam danje Anôtô to janij gêñ, oc sêsôm biñ alôb-alôb êpi gêñ, tañ gajam danje su nañ, êtu asagenja.

31 Gêñ tañ amac aenj to gêñ, tañ amac anôm ma gêñ, tañ amac agômagôm nañ, anjôm samob gebe awaka Anôtônê wae sa.

32 Amacnêñ lêñ êlênsôn Juda to Helen ma Anôtônê gôlôac atom.

33 Aê gagôm amboac tonañ. Aê gagôm ñoc gêñ samob e lau samob sêlic ênac matenjanô ñajam. Aê taêc gêjam gebe êtu moasiñ êndêñ aê taucgenj atom, êtu moasiñ êndêñ lau taêsam êwiñ gebe Anôtô ênam

êsêac kêsi.

## 11

<sup>1</sup> Atêku aê amboac aê katêku Kilisi.

*Lauo to ñac sêlic om ñamêtê*

<sup>2</sup> Aê jalambij amac gebe taêm gêjam aê ñapañ tec amoa ma amasañ mêtê, tañ kakêñ gêdêñ amac nañ.

<sup>3</sup> Aê gabe amac ajala tonec Kilisi kêtú ñacwaganêñ mômêñapac ma ñacwaga têtú nêñ lauo mômêñapac, ma Anôtô kêtú Kilisi mômêapac.

<sup>4</sup> Ñac teñ embe eteñ mec me eoc bij lasê ma êkuc gêñ teñ, oc êngôm eñ tau mômêapac, Kilisi kwalec.

<sup>5</sup> Ma awê teñ embe eteñ mec me eoc bij lasê ma êkuc gêñ teñ atom, oc êngôm tau mômêapac, nê akweñ, kwalec. Kêkuc gêñ teñ atom, tec kêtôm awê, tañ sêsêbuñ eñ mômêlauñ su samucgeñ.

<sup>6</sup> Awê teñ embe taê ênam gebe êkuc gêñ atom, nañ sêkapiñ mômêlauñ sumañ. Mago awê teñ embe sêkapiñ me sêkaliñ mômêlauñ, oc êtu bij majeñña êndêñ eñ, tec eñ êkuc gêñ teñ acgommañ.

<sup>7</sup> Ñac êkuc gêñ teñ atom. Eñ kêtú Anôtônê katu to ñawasi. Ma awê tau kêtú ñacnê ñawasi

<sup>8</sup> gebe ñac tau anğa awênê atom, awê anğa ñacnê.

<sup>9</sup> Ma Anôtô kêkêñ ñac tau kêtú awêña atom, kêkêñ awê kêtú ñacña.

<sup>10</sup> Amboac tonañ awê êkuc gêñ êtu anelaña. Gêñ tau êwa eñ sa gebe kêsô nê akweñnê ñaclai ñalabu.

<sup>11</sup> Apômtau gêbij aêac tônia, amboac tonañ ñac ênam awê sa ma awê ênam ñac sa,

<sup>12</sup> gebe awê kêsá anğa ñacnê ma ñac gêmóa kêtú awê kêkôc eñña. Ma gêñ samob gêmêñ anğa Anôtônê.

13 Amac taôm asôm acgom. Awê tej embe eten mec êndêj Anôtô ma êkuc gêj tej atom, oc êtôm me masi.

14 Nac tej embe môkêlauj baliñanô, oc êtu biñ majenña êndêj eñ.

15 Mago awê embe môkêlauj baliñanô, oc êtu ênê gêlôn. Namalacnêj mêtê kêdôn biñ tonaj gêdêj amac atom me. Anôtô kêkêj môkêlauj baliñ gêdêj awê gebe êngandê eñ auc.

16 Nac tej embe taê ênam gebe êkêj kisa êndêj mêtê tonaj, nañ jasôm biñ tajeñ tonec gebe aêac to Anôtônê gôlôac ma mêtê tej gêc atom.

### *Sêgôm Apômtaunê moasiñ ñalêj kêlênsônj*

17 Aê gabe jakêj ñagôliñ tej êndêj amac. Aê jalambiñ amac êtu nêma akac saña atom, gebe nêma akac sa tonaj kêmoasiñ amac atom, gêgôm amac atu sec.

18 Biñ tonec tec gañô kêtú ñamata gebe Amac gôlôac akac taôm sa ma awa taôm kêkôc-kêkôc. Aê kakêj gêwiñ gebe biñ ñagêdô amboac tonaj oc gêc biññanô.

19 Gôlôac sêwa tauñ êkôc-êkôc oc ñajam, gebe amacnêma lau mansañ sêwaka tauñ sa têtú awê.

20 Gêdêj tañ amac akac taôm sa nañ, akac sa kêtú aniñ Apômtaunê moasiñña atom.

21 Gêdêj noc aniñ gêñña amac samob aeñ nêma gêj gêdêj-gêdêjgenj, tec lau ñagêdô mo gêjô êsêac ma ñagêdô sênôm gêj e kêjañj êsêac.

22 Nêma andu aniñ to anôm gêñña kêkô atom me. Amac atu kasec Anôtônê gôlôac ma añgôm êsêac, tañ nêj gêj masi nañ, majenñ êsa me. Aê jasôm biñ

amboac ondoc êndêñ amac. Oc jalambiñ amac me. Masi, aê jalambiñ amac êtu nêmbiñ tonañña atom.

*Apômtau Jesu kêkêñ moasiñ dabuñ gêdêñ nê lau  
(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luk 22:14-20)*

<sup>23</sup> Biñ tañ kakêñ gêdêñ amac nañ, aê kakôc anğa Apômtaunê gebe Gêdêñ gêbêc tañ Juda geoc Apômtau lasê nañ, Jesu tau kêkôc polom

<sup>24</sup> mênğêjam danğe ma kêpô kêkôc, go kêsôm gebe “Aêñoc ôlic, tañ gêjô amac nañ tonec. Anğôm amboac tonañ, ec taêm ênam aêgeñ.”

<sup>25</sup> Sen su, go kêkôc laclu amboac tonañ ma kêsôm gebe “Laclu aêñoc dec poac wakucña tau tonec. Anğôm amboac tonañ, go embe anôm, ma taêm ênam aêgeñ.”

<sup>26</sup> Êtôm têm samob, tañ aniñ polom tonec to anôm êsêp laclu tonec nañ, asôm Apômtau gêmac êndu ñawae lasê e tau êmu êmêñ.

*Taniñ moasiñ dabuñ ñapep, takic tauñ nêñ biñ atom*

<sup>27</sup> Amboac tonañ teñ embe êniñ polom tonec me ênôm êsêp Apômtaunê laclu tonec wauc-waucgeñ, nañ oc êwê Apômtaunê ôli to dec ñakainj.

<sup>28</sup> Samob sênsaê tauñ êndêñ-êndêñgeñ su acgom, go sêniñ polom to sênôm êsêp laclu tonec.

<sup>29</sup> Ñamalac tañ êniñ moasiñ to ênôm êsêp laclu nañ, embe etoc Apômtaunê ôli sa atom, oc êniñ to ênôm gêñ tau êtu êkic tau nê biñña.

<sup>30</sup> Kêtu tonañña tec amacnêm lau taêsam têtap gêmac sa to ôliñwalô gêjaña ma ñagêdô sêmac êndu.

<sup>31</sup> Aêac embe tansaê tauñ ñapep, go Anôtô êmêtôc aêac atom.

<sup>32</sup> Apômtau kêmêtôc to gêjac aêac, gebe ênê mêtôc ñamuña enseq aêac su tanaña dawin nom atom.

<sup>33</sup> O lasitêwaac, amboac tonan embe akac sa êtu anin moasinña, nan aon taom acgom.

<sup>34</sup> Ten embe mo êjô en, nan ênin gên anga nê andu kwananqen, gebe akac taom sa êtu akic taom nêm binña atom. Tauc jandên amac jawac acgom, go jamansan bin ñagêdo êwin.

## 12

### *Ñalau Dabuñ nê moasin*

<sup>1</sup> O lasitêwaac, aê gabe jansa moasin Ñalauña auc êndên amac atom.

<sup>2</sup> Amac ajalagac gebe Gêdên tan amoa lau samucnagen nan, nêm ñalêlôm kêkac amac e awê adên gwam awamê aja.

<sup>3</sup> Amboac tonan aê jasôm lasê êndên amac gebe Ñac ten embe Anôtônê Ñalau êoc en awa sa, nan êsôm gebe “Aê japuc boa Jesu” nec atom. Me ten embe Ñalau Dabuñ ênam en auc atom, nan oc êtôm atom gebe êsôm gebe “Jesu en Apômtau.”

<sup>4</sup> Moasin gêdên-gêdênqen, mago ñaÑalau tagen.

<sup>5</sup> Sakin gêdên-gêdênqen, mago ña Apômtau tagen.

<sup>6</sup> Ñaclai tanam kômña gêdên-gêdênqen, mago ñaAnôtô tagen, tan gêjam kôm kêpi lau samob gebe sêngôm gên samob ñanô êsa nan.

<sup>7</sup> Ñalau geoc tau lasê gêdên ñamalac ñalên gêdên-gêdênqen gebe êmoasin gôlôac.

<sup>8</sup> Ñalau kêkên kauc mêtêña gêdên ñac ten, to Ñalau tonanqen kêkên kauc êkip bin ñam saña gêdên ten.



<sup>9</sup> Njalau tagen tonan kékêñ nac ten kékêñ gêwiñ ma kékêñ moasin dangôm lau ôlin najam êsaña gédênñ nac ten.

<sup>10</sup> En kékêñ naclai gédênñ nac ten, tec gêgôm gêñsêga ma kékêñ nac ten geoc biñ lasê. En kékêñ nac ten kējala njalau najam to secña ma kékêñ nac ten kêsôm biñ awenñ natalô, ma kékêñ ten gêwa biñ awenñ natalôña sa.

<sup>11</sup> Njalau tagen tau tonan gêjam kôm samob tonan nai. En gêjac sam nê moasin gédênñ lau gédênñ-gédênñgenñ kêtôm en tau taê gêjam.

*Ôli tagen, ma nagêñlêlôm taêsam*

<sup>12</sup> Kilisi kêtôm ôli ten. ôli tau gêñ tagen, mago nagêñlêlôm taêsam. Ôli nagêñlêlôm tokainñ-tokainñ, mago samob tonan têtü ôli tagen.

<sup>13</sup> Aêac samob talin sanju ma Njalau tagen gêbiñ aêac tôñ tatu ôli tagen Juda to lau samuc, gêñôma to lau, tañ sêmoa nêñ Iêtêgenñ nan, ma sêkêñ Njalau tagen gédênñ aêac samob tanôm.

<sup>14</sup> Ôli tau nagêñlêlôm tagenñ atom, nagêñlêlôm taêsam.

<sup>15</sup> Akainñ embe êsôm gebe “Aê lêma atom, tec katu ôli nagêñlêlôm tenñ atom,” biñ tonanñ oc êkac en su anğa ôli êtôm atom.

<sup>16</sup> Ma tañasuñ embe êsôm gebe “Aê mataanô atom, tec katu ôli nagêñlêlôm t enñ atom,” biñ tonanñ oc êkac en su anğa ôli êtôm atom.

<sup>17</sup> Ôli samucgenñ embe êtu mataanôñagenñ, oc êñ biñ amboac ondoc. Ma embe êtu tañasuññagenñ, oc êñu gêññ namalu amboac ondoc.

<sup>18</sup> Mago galoc amboac tenñ. Anôtô kékêñ ôli nagêñlêlôm gédênñ-gédênñgenñ kêtôm en taê gêjam.

19 Ôli samucgeŋ embe êtu ŋagêŋlêlôm tageŋ, go ôli ŋanô tau ênêc ondoc.

20 Mago galoc amboac teŋ. Ôli ŋagêŋlêlôm taêsam ma ôli ŋanô tageŋ.

21 Mataanô kêtôm atom gebe êsôm êndêŋ lêma gebe “Aê kêpô lêna aôm atom.” Ma môkêapac kêtôm atom gebe êsôm êndêŋ akainagêc gebe “Aê kêpô lêna amagêc atom.”

22 Amboac tonan atom. Ôliŋ ŋagêŋlêlôm, taŋ talic amboac gêŋ palê-palê nan, embe masi, oc tapô lêna ŋanô.

23 Ôli ŋagêŋlêlôm, taŋ talic amboac gêŋ ŋaôma nan, têkwa auc ŋapep. Ma aêac ôliŋ ŋasec, nan tajop ŋapep sawa.

24 Ôliŋ ŋagêŋlêlôm ŋajam, nan tajop amboac tonan atom. Anôtô kêmasan ôliŋ ma ketoc ŋagêŋlêlôm ŋaôma-ŋaôma sa kêlêlêc.

25 Eŋ gêgôm amboac tonan gebe ôli êwa tau êkôeêkôc atom, ŋagêŋlêlôm samob taêŋ ênam tauŋ ma sênam tauŋ sa êndêŋêndêŋgeŋ.

26 Ôli ŋagêŋlêlôm tageŋ embe êtap ŋandan sa, go ŋagêŋlêlôm samob sêoc ŋandan sêwiŋ. Ma embe tetoc ŋagêŋlêlôm tageŋ sa, go samob têtac ŋajam sêwiŋ.

27 Amac atu Kilisinê ôli ma atu ŋagêŋlêlôm gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.

28 Ma Anôtô kêdênaŋ gôlôac dabuŋ nêŋ lau ŋagêdô amboac tonec. Aposolo têtú ŋamata, propete têtú luagêcŋa, kêdôŋwaga têtú têlêacŋa. Go kêkêŋ ŋagêdô sêgôm gêŋsêga, ŋagêdô têtú moasiŋ sêŋgôm lau gêmac ôliŋ ŋajam êsaŋa sa, ŋagêdô sêjam

lau sa, ñagêdô sêjam gôlinj gôlôac, ñagêdô sêsôm binj awenj ñatalôña.

<sup>29</sup> Êsêac samob têtû aposolo ma têtû propete ma têtû kêdônjwaga atom. Samob sêgôm gênsêga atom.

<sup>30</sup> Samob têtap moasinj sêngôm lau gêmac ôlinj ñajam êsaña sa atom. Samob sêsôm binj awenj ñatalôña ma sêwa binj awenj ñatalôña sa atom.

<sup>31</sup> Ma amac atu kêka-kêka moasinj ñanô taumanj.

Ma galoc jatôc lêñ, tañ kêlêlêc ñagêdô su nanj, andênj amac.

## 13

### *Binj têtac gêwinj ñanôña*

<sup>1</sup> Aê embe jasôm ñamalac to aña awenj, mago têtac êwinj ñanôgenj atom, oc jatôm ki kêdônj tau to kelenkelenj kêtañ.

<sup>2</sup> Ma embe jaoc binj lasê to jajala gêñ kêsinj tauña to kauc ñam samob, ma embe jakêñ êwinj ñajaña êtôm jasôm lôc sêmbuc taunj saña, mago têtac êwinj ñanô atom, oc jatu gêñ ñaôma.

<sup>3</sup> Ma embe janac sam ñoc waba samob êndênj lau ñalêlôm sawa to jakêñ ôlic ja êninj, mago têtac êwinj ñanôgenj atom, oc ênam aê sa atom.

<sup>4</sup> Têtac gêwinj ñanô gê binj tôñ, têtac gêwinj ñanô kêtôm ñac gabêjam, gêjam lêmunj atom. Têtac gêwinj ñanô kêkianj tau sa atom to ketoc tau sa atom,

<sup>5</sup> kêsa lêñ wauc-waucgenj atom, taê gêjam taugenj nê gêñ atom, têtac ñandañ sebenj atom, gê launênj sec tôñ atom.

<sup>6</sup> Têtac gêwinj ñanô tau kêtû samuc gêñ geo atom, kêtû samuc binjñanô taugenj.

<sup>7</sup> Têtac gêwiņ ɲanô tau gêôc gêɲwapac samob, kékêɲ gêwiņ biɲ samob, kékêɲ mata gêɲ samob, gêôc gêɲ samob totêtac kêpa sugen.

<sup>8</sup> Têtac gêwiņ ɲanô oc êmbacnê atomanô. Biɲ daoc Anôtônê biɲ lasêɲa oc ê su ênaɲa. Biɲ awen ɲatalôɲa oc êmbacnê. Biɲ tajala kauc ɲamɲa oc ê su ênaɲa amboac tonan.

<sup>9</sup> Aêac tajala kauc ɲatêɲagen ɲa daoc biɲ lasêɲa ɲatêɲagen amboac tonan.

<sup>10</sup> Mago êndên taɲ gêɲ ɲanô tau mênêsa nan, gêɲ ɲatêɲagenɲa tau oc ê su ênaɲa.

<sup>11</sup> Gêdên taɲ aê ɲapalêgen nan, kasôm biɲ katôm ɲapalê sêsôm, ma kajala gêɲ katôm ɲapalê sêjala ma taêc gêjam biɲ katôm ɲapalê taên gêjam e katu ɲac acgom, go gawi mêtê ɲapalêgenɲa tau sin.

<sup>12</sup> Galoc talic gêɲ kêtôm tasala gêɲ tau kêsêp tasalakatu ɲadauɲdauɲ ten, mago êtu ɲamu oc talic gêɲ samob ɲalaɲô êpi tagen. Galoc aê kajala gêɲ ɲatêɲagen. Mago êtu ɲamu oc jajala gêɲ samob tomalagen êtôm Apômtau kêjala aê.

<sup>13</sup> Galoc gêɲ têlêac tonec tec gêc gebe Takên gêwiņ ɲanô to takên maten ɲanô ma têtac gêwiņ ɲanô. Mago têtac gêwiņ ɲanô tau tec gêɲ ɲanô kêlêlêc gêɲ ɲagêdô su ɲêɲgen.

## 14

### *Biɲ ɲagêdô kêpi moasiɲ ɲalaɲa*

<sup>1</sup> Amacnêm lêɲ epen têmtac êwiņ ɲanôɲa ma atu kêka-kêka moasiɲ ɲalaɲa ma taêm êka moasiɲ aoc Anôtônê biɲ lasêɲa êtu ɲamatagen,

<sup>2</sup> gebe ɲac, taɲ kêsôm biɲ awen ɲatalôɲa nan, kêsôm biɲ gêdên ɲamalac atom, kêsôm gêdên Anôtô

taugen. Lau tenj sêjô biñ tonan atom, Njalau kêkac enj tec kêsôm biñ, tanj gêc lêlômgenj nanj.

<sup>3</sup> Mago ñac, tanj geoc Anôtônê biñ lasê nanj, kêsôm biñ gêdêñ ñamalac ma gêboa êsêac sa to gêlêñ biñ êsêac ma gêjam malô nêñ ñalêlôm.

<sup>4</sup> Ñac tanj kêsôm biñ awenj ñatalôña nanj, gêboa tau sa, mago ñac, tanj geoc Anôtônê biñ lasê nanj, gêboa gôlôac dabunj sa amboac tonan.

<sup>5</sup> Aê gabe amac samob asôm biñ awenj ñatalôña, mago aê têtac gêwiñ kêlêlêc gebe aoc Anôtônê biñ lasê. Ñac tanj geoc Anôtônê biñ lasê nanj, kêmoasinj gôlôac kêlêlêc ñac, tanj kêsôm biñ awenj ñatalôña nanj su. Tagenj ñac tenj embe êwa ênê biñ tau sa e êmboa gôlôac dabunj sa, oc êtôm amboac tonanjen.

<sup>6</sup> O lasitêwaac, aê embe jandêñ amac wacjasôm biñ awenj ñatalôña, oc janam amac sa amboac ondoc. Aê embe jasôm biñ, tanj gêc lêlômgenj nanj, lasê ma jawa kauc ñam sa me jaoc Anôtônê biñ lasê ma jandôñ mêtê êndêñ amac atom, oc janam amac sa atom.

<sup>7</sup> Gêñ tanj takôc kêtú tanam wê êsêpña amboac gasuc me kalinjwanj nanj, embe sêju me sênac ñalêñ tagenj ñapanj, oc tajala ñaawa, tanj êsêac sebe sêju me sênac nanj amboac ondoc.

<sup>8</sup> Ma dauc embe êtanj meloc-meloc, go asa êmansanj tau atu ênac sinjña.

<sup>9</sup> Amacnêm biñ amboac tonan. Amac embe asôm biñ ênêc awê atom, asôm biñ awenj ñatalôñagenj, oc sêjala biñ, tanj asôm nanj amboac ondoc. Amac oc asôm nêm biñ êsêp sawa.

<sup>10</sup> Lau nomña nêñ awenj tokainj-tokainj, mago awenj samob tonam.

<sup>11</sup> Aê embe jajala ñac tenj awa ñam atom, go ñac,

tañ kêsôm tau awa nañ, êlic aê amboac ñac jaba, ma aê oc jalic eñ amboac ñac jaba amboac tonañ.

<sup>12</sup> Amac amboac tonañ. Amac atu kêka-kêka moasiñ Njalaña, tec ansom moasiñ, tañ emboa gôlôac dabuñ sa nañ, e ênam amac aucgeñ.

<sup>13</sup> Amboac tonañ ñac, tañ kêsôm biñ awen ñatalôña nañ, eteñ mec êndên Anôtô gebe êkên moasiñ êwa biñ saña êndên eñ êwiñ.

<sup>14</sup> Aê embe jateñ mec jasôm biñ awen ñatalôña, go ñoc ñalau eteñ mec, mago ñoc kauc oc êjala ñam atom.

<sup>15</sup> Biñ tau amboac ondoci. Aê gabe ñoc ñalau embe eteñ mec, nañ ñoc kauc eteñ êwiñ. Ñoc ñalau embe ênam wê, nañ ñoc kauc ênam êwiñ.

<sup>16</sup> Nêm ñalaugeñ embe ênam dançe Anôtô, go lau ñagêdô, tañ sêmoa nañ, sênac mata nêm mec ma sêsôm gebe “Biññanô” sêwiñ nañ amboac ondoci. Êsêac sêjam kauc biñ, tañ koteñ nañ.

<sup>17</sup> Aôm oc gôjam dançe Anôtô ñajamgeñ, tagen nêm mec gêboa lau ñagêdô sa gêwiñ atom.

<sup>18</sup> Aê gajam dançe Anôtô kêtú kasôm biñ awen ñatalôña kélêlêc amac samob suña.

<sup>19</sup> Mago aña gôlôac dabuñ ñalêlôm embe jasôm biñ tokauc ñalô lemeñ tengeñ gebe jandôn lau ñagêdôña, oc ñajam êlêlêc jasôm biñ awen ñatalôña ñalô 10,000 su.

<sup>20</sup> O lasitêwaac, taêm ênam biñ atôm ñapalê saun taên gêjam nec atom. Taêm ênam biñ atôm lau kapôên taên gêjam. Mago lên secña tec atôm ñapalê dedecmañ.

<sup>21</sup> Apômtau kêsôm biñ teto gêc gebe  
“Aê jasôm biñ êndên lau tônê janam lau jaba awen

to janam lau, nan sêsôm biñ jaba lanôñ.

Mago êsêac oc sêkêñ tanen aê atom.”

<sup>22</sup> Amboac tonan biñ awen ñatalôña kêtú lau-sêkêñ-gêwiñwaga nêñ ñabelo atom, kêtú lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga nêñ ñabelo. Ma daoc Anôtônê biñ lasêña kêtú lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga nêñ ñabelo atom, kêtú lau-sêkêñ-gêwiñwaga nêñ ñabelo.

<sup>23</sup> Gôlôac dabun embe samob sêkac taun sa ma samob sêsôm biñ awen ñatalôña, go lau ñagêdô me lau samuc, tan nasêwiñ nan, oc sêsôm biñ amboac ondoc. Oc sêsôm gebe meloc kêtê amac.

<sup>24</sup> Mago samob embe seoc Anôtônê biñ lasê ma ñac samuc ten me ñac jaba ten embe naêwiñ, oc samob nêñ biñ epen to êmêtôc en

<sup>25</sup> e biñ, tan kêsiñ tau gêc nê ñalêlôm nan, êtu awê, go êu tau lanôanô êndên nom etoc Anôtô sa ma êsôm lasê ênêc awêgen gebe “Anôtô gêmoa gêwiñ amac biññanôgoc.”

### *Danğôm nêñ gê ñ samob ñapep sawa*

<sup>26</sup> O lasitêwaac, biñ tonan ñam amboac ondoc. Amac embe akac taôm sa, go ñac ten êpuc wê ten sa, ten êndôn mêtê, ten êsôm biñ, tan gêc lêlômgen nan, lasê, ten êsôm biñ awen ñatalôña ma ten êwa biñ tau sa. Gêñ samob tonan ñai anğôm êtu amboa gôlôac dabun saña.

<sup>27</sup> Lau embe sêsôm biñ awen ñatalôña, go ñac luagêc me têtêac sêsôm biñ ma êtôm. Êsêac sêsôm biñ sêndênan taungen ma ñac ten êwa biñ tau sa.

<sup>28</sup> Ñac êwa biñ saña ten embe êmoa atom, go ñac êsôm biñ awen ñatalôña ênam tau tôn êndên gôlôac dabun, êsôm biñ ênêc en tau to Anôtônagen.

29 Njac luagêc me têlêac seoc Anôtônê biñ lasê ma lau ñagêdô sênsaê biñ tau.

30 Anôtô embe eoc biñ, tañ gêc lêlômgen nañ, teñ lasê êndên ñac teñ, tañ gêngôñ gôlôac ñalêlôm nañ, go ñac, tañ kêsôm biñ gêmoa nañ, êoc nê biñ tôñ acgom.

31 Amac samob atôm gebe aoc Anôtônê biñ lasê asôm ajô taôm-ajô taômgen e andôn lau to alên biñ lau samob.

32 Lau seoc biñ lasêña nêñ ñalau tañen wamu êndên êsêac, tañ seoc biñ lasê nañ,

33 gebe Anôtô kêtú gên wauc-waucgen ñaAnôtô atom, kêtú biñmalô ñaAnôtô.

Mête tañ sêgôm anga Anôtônê launên gôlôac samob nañ, sêngôm anga amacnêm amboac tonan gebe

34 Gôlôac embe sêkac sa, go lauo sênam taun tôñ. Alôc gebe sêsôm biñ nec atom. Êsêac sêkônin taun êtôm Anôtônê biñsu kêsôm.

35 Lauo embe taên ênam gebe sêjala biñ ñagêdô êtu tôñ, go têtú kênac nêñ ñaci anga taun nêñ ênduman. Gôlôac embe sêkac sa ma awê teñ embe êsôm biñ, oc êtu biñ majenña.

36 Taôm asôm acgom, Anôtônê biñ kêsá anga amac taômgen nêm me gêsun tau gêdên amac taômgen gêwac me.

37 Njac teñ embe êlic tau gebe ñac eoc Anôtônê biñ lasêña me êwê kain moasin Njalaun teñ, nañ êjala gebe biñ, tañ aê kato gêdên amac nañ, Apômtaunê jatu.

38 En embe êjala biñ tonan atom, oc amac ajala en atom amboac tonan.



<sup>39</sup> O lasitêwaac, amboac tonañ atu kêka-kêka gebe aoc Anôtônê binj lasê ma akô lau, tañ sêsôm binj awenñ n̄atalôña nanñ, auc atom.

<sup>40</sup> Anğôm ḡeñ samob naêndêñgeñ ma êtôm ñagôliñgeñ.

## 15

### *Apômtau Jesu ḡedi sa*

<sup>1</sup> O lasitêwaac, aê jakêñ puc amac gebe taêm ênam ñawae ñajam êtiam. Aê kasôm ñawae ñajam tau lasê ḡedêñ amac ma amac akôc sa ma ñawae ñajam tau kêpuc amac t̄oñ akô ñajaña.

<sup>2</sup> Embe akôc ñawae ñajam, tañ kasôm lasê ḡedêñ amac nanñ t̄oñ, go ênam amac kêsi. Mago embe akôc t̄oñ atom, oc akêñ êwiñ ñaôma.

<sup>3</sup> Binj ñamataña, tañ kakêñ gelom amac nanñ, gelom aê amboac tonañ gebe Kilisi ḡemac êndu k̄etu aêacnêñ secña k̄etôm teto ḡêc.

<sup>4</sup> Êsêac sêsunñ eñ ma Anôtô ḡeñu eñ sa ḡedêñ b̄êc k̄etu t̄êlêac k̄etôm teto ḡêc.

<sup>5</sup> Eñ geoc tau lasê ḡedêñ Kepa su acgom, go ḡedêñ êsêac 12.

<sup>6</sup> Go geoc tau lasê ḡedêñ lasitêwai, tañ s̄êlêlêc 500 su nanñ, ma s̄êlic eñ s̄ewiñ taunñeñ. Lau tau n̄eñ taêsam tec matenñ jali s̄emoa ma ñagêdô s̄emac êndu su.

<sup>7</sup> Go geoc tau lasê ḡedêñ Jakobo su, go ḡedêñ aposolo samob.

<sup>8</sup> Eñ geoc tau lasê ḡedêñ samob su, go k̄etu ñamuanô tau eñ geoc tau lasê ḡedêñ aê amboac tonañ, tec katôm ñapalê, tañ t̄êna k̄êkôc eñ keso t̄êm.

<sup>9</sup> Aê katu aposolonêḡ ḡac ḡamuḡa teḡ. Aê katôm gebe sêsam aê gebe aposolo atom, gebe aê kêjanda Anôtônê gôlôac dabuḡ.

<sup>10</sup> Mago Anôtônê moasiḡ kêkêḡ aê katu aposolo. Ma ênê moasiḡ, taḡ kêkêḡ gêdêḡ aê naḡ, ḡanô masi atom. Aê gajam kôm kapôêḡ kêlêlêc êsêac samob su, mago aê tauc gagôm atom, Anôtônê moasiḡ, taḡ gêwiḡ aê naḡ gêgôm.

<sup>11</sup> Mago mêtê tau aê to êsêac ajam kêtôm taugen ma amac tec akêḡ gêwiḡ.

*Nacmêtê oc sêndi sa*

<sup>12</sup> Aêac ajam mêtê gebe Anôtô gêḡu Kilisi gêdi sa aḡga ḡacmatênêḡ. Ma amboac ondoc amacnêm lau ḡagêdô sêsôm gebe ḡacmatê oc sêndi sa atom nec.

<sup>13</sup> Nacmêtê embe sêndi sa atom, oc Anôtô êḡu Kilisi gêdi sa atom amboac tonanḡ.

<sup>14</sup> Kilisi embe êndi sa atom, oc jaen, taḡ aêac ajac gêdêḡ amac naḡ, ḡanô masi ma amacnêm akêḡ gêwiḡ ḡanô masi amboac tonanḡ.

<sup>15</sup> Embe amboac tonanḡ, oc aêac atu lau, taḡ awa biḡdansaḡ sa kêpi Anôtô, aêac awa sa gebe Anôtô gêḡu Kilisi sa, mago en embe êḡu ḡacmatê sa atom, naḡgo gêḡu Kilisi sa atom amboac tonanḡ.

<sup>16</sup> Anôtô embe êḡu ḡacmatê sa atom, naḡgo gêḡu Kilisi sa su atom amboac tonanḡ.

<sup>17</sup> Mago en embe êḡu Kilisi sa atom, oc akêḡ êwiḡ ḡaôma ma amoa tonêm secgen ḡapaḡ.

<sup>18</sup> Ma êsêac, taḡ sêkêḡ gêwiḡ Kilisi ma sêmac êndu su naḡ, sêjaḡa amboac tonanḡ.

<sup>19</sup> Aêac embe takêḡ mateḡ Kilisi êndêḡ têm tamoa nom tonecḡagen, go lau sêlic aêac tatu gêḡ gêbac ma taêḡ walô aêac êlêlêc lau ḡagêdô samob su ḡêḡenḡ.

20 Mago Anôtô gêṅu Kilisi gêdi sa aṅga ṅacmatêṅṅ sugac. Eṅ kêtṅ lau, taṅ sêmac êndu su naṅ, nêṅ ṅamêc.

21 ṅamalac tagenṅ kêtṅ tamac êndu ṅaṅamôkê, ma ṅamalac tagenṅ kêtṅ dandi sa aṅga ṅacmatêṅṅ ṅaṅamôkê.

22 Biṅ tau amboac tonec gebe Adam gêbiṅ aêac tôṅ, tec samob tamac êndu, ma Kilisi gêbiṅ aêac tôṅ, tec samob mateṅ jali êsa.

23 Mago samob mateṅ jali êsa êndêṅ-êndêṅgeṅ êtôm nêṅ noc. Kilisi kêtṅ ṅamêc, go êsêac, taṅ têtṅ ênê lau naṅ, sêndi sa êndêṅ noc eṅ êmu êmêṅṅa.

24 Su, go Kilisi ênac dabiṅ gêṅ samob. Eṅ oc enseṅ gôliṅ to ṅaclai ma ṅajaṅa samob su, ma êkêṅ gôliṅ tau êndêṅ Tama Anôtô.

25 Gôliṅ kiṅṅa gêjac Kilisi ṅawae e Anôtô êkêṅ ṅaço samob sêso eṅ akaiṅ ṅalabu acgom.

26 Go êtu ṅamu enseṅ ṅaço gêmacanô tau su.

27 Teto gêc gebe “Gêṅ samob kêsô eṅ akaiṅ ṅalabu.” Teto gebe “Gêṅ samob kêsô eṅ ṅalabu,” mago biṅ tonec gêc awê gebe ṅalô Gêṅ samob kêkanôṅ ṅac, taṅ kêkêṅ gêṅ samob kêsô eṅ ṅalabu naṅ, gêwiṅ atom.

28 Gêṅ samob êso Latu ṅalabu su acgom, go Latu tau êso ṅac, taṅ kêkêṅ gêṅ samob kêsô eṅ ṅalabu naṅ, ṅalabu amboac tonanṅ, gebe Anôtô ênam gôliṅ gêṅ samob ênam aucgeṅ.

29 Lau taṅ sêliṅ saṅgu sêjô ṅacmatê naṅ, oc sêṅgôm amboac ondoc. ṅacmatê embe sêndi sa atomanô, go êsêac sêliṅ saṅgu sêjô ṅacmatê su êtu asageṅṅa.

30 Ma aêac amboac ondoc. Aêac amoa jageo

kêtôm bêc samob kêtû gêñ ñaclai gebe ensey aêacña nec kêtû asageñña.

<sup>31</sup> O lasitêwaac, biññanôgoc, aê gêmac êndu kêtôm bêcgeñ. Aê kasôm biñ tonañ kêtû amac atu ñoc waec, tañ gêc gêwiñ aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu nanña.

<sup>32</sup> Aê gajac siñ gêdêñ bôc ñaclai anğa Epese. Aê embe janac siñ tau êtu biñ ñamalacñageñ, oc ênam aê sa amboac ondoc. Ñacmatê embe sêndi sa atom, go taniñ to tanôm gêñ tanac ñawaegeñman, gebe ñaelen oc tamac êndu.

<sup>33</sup> Ansau taôm atom. Embe asêlêñ awiñ lau sec, oc ensey nêñ mêtê ñajam su.

<sup>34</sup> Tekwem saki êsa ñapep ma anğôm sec êtiam atom. Aê jasôm biñ tonec e jañğôm amac majem êsa gebe Amacnêñ lau ñagêdô sêjam kauc Anôtô.

### *Aêac oc dandi sa toôliñgeñ*

<sup>35</sup> Lau ñagêdô oc têtû kênac gebe “Ñacmêtê oc sêndi sa amboac ondoc. Ma embe mênşêpi, oc sêkôc ôliñ amboac ondoc.”

<sup>36</sup> Melocma. Gêñ tañ kôsê nan, embe êtu palê atom, oc êpoa atom.

<sup>37</sup> Embe ôsê gêñ, oc ôsê ñadambê, tañ êlêc êpi êmên nan atom, oc ôsê ñamatugeñ, amboac jañgom me gêñ ñagêdô ñawê.

<sup>38</sup> Anôtô êkêñ ñanô êndên ñawê êtôm taê gêjam ma êkêñ ñanô tokaiñ-tokaiñ êndên ñawê êndên-êndêngeñ.

<sup>39</sup> Gêñ samob ôliñ têtôm tauñ atom. Ñamalac ôliñ teñ ma bôc ôliñ teñ ma moc ôliñ teñ ma i ôliñ teñ.

40 Njanô undambêña to njanô nomña gêc gêdên-gêdêngeñ amboac tonañ. Mago gêñ undambêña ñawasi teñ, ma gêñ nomña ñawasi teñ.

41 Oc ñawasi teñ ma ajôñ ñawasi teñ ma utitalata ñawasi teñ. Ma utitalata tonañ ñai ñawasi gêdên-gêdêngeñ amboac tonañ.

42 Êndên noc ñacmatê sêndi saña nan, oc amboac tonañ. Sêsê gêñ, tañ ê su nan, ma gêñ tengeñña oc êndi sa.

43 Sêsê ôli ñaôma ma ôli ñawasi oc êndi sa. Sêsê ôli palê-palê ma ôli tonac lai oc êndi sa.

44 Sêsê ôli nomña ma ôli ñalaunja oc êndi sa. Embe ôli nomña ênêc, go ôli ñalaunja ênêc amboac tonanğeñ.

45 Amboac teto gêc gebe “Ñac ñamataña, Adam, kêtü gêñ mata jali.” Mago Adam ñamuña eñ ñalau, tañ kêkêñ aêac danğôñ maten jali.

46 Ôli ñalaunja mênkêsa kêtü ñamata atom, ôli nomña gêmuj, go ôli ñalaunja kêdaguc.

47 Ñamalac ñamataña eñ anğa nom, tec kêtü gêñ nomña. Ñamalac kêtü luagêcña gêmên anğa undambê.

48 Lau nomña têtôm ñac nomña tonañ, ma lau undambêña têtôm ñac undambêña tonañ.

49 Aêac tec tawê kaiñ ñac nomña lanğô nec, oc tawê kai ñac undambêña lanğô amboac tonanğeñ.

50 O lasitêwaac, biñ tonec tec jasôm gebe Aêac ôliñ to dec tonec tawê kaiñ Anôtônê gamên atom. Ma gêñ, tañ ê su nan, oc êwê kaiñ gêñ tengeñña atom.

51 Anğô acgom, aê jasôm biñ ñalêlômña teñ êndên amac gebe Aêac samob oc tamac êndu atom, mago Anôtô oc êpô aêac samob ôliñ ôkwi kaiñ teñ êsa.

<sup>52</sup> Biñ tau êsa sep tagen ma eb tagen êndên dauc êtañ ñamuña. Dauc tonan embe êtañ, go ñacmatê oc sêndi sa toôlinj tengeñña ma Anôtô oc êpô aêac olinj ôkwi kainj tenj êsa,

<sup>53</sup> gebe gêñ tonec, tañ ê su nanj, oc êsô gêñ tengeñña sa amboac ñakwê, ma gêñ tonec, tañ êmac êndu nanj, oc êsô gêñ, tañ êmac êndu atomña nanj sa.

<sup>54</sup> Mago êndên tañ gêñ tonec, tañ ê su nanj, oc êsô gêñ tengeñña sa, ma gêñ tonec, tañ êmac êndu nanj, oc êsô gêñ, tañ êmac êndu atomña nanj sa, go biñ, tañ teto gêc nanj, êtu anô gebe

“Ñac tañ kêku ñacjo tulu nanj, gesenj gêmacanô tau su.

<sup>55</sup> O gêmacanô tau, aôm kôku ñacjo tulu ñañanô gêc ondoc.

O gêmacanô tau, nêk kêk tau ondoc.”

<sup>56</sup> Sec kêtú gêmacanô ñakêm, ma biñsu kêtú sec ñañaclai.

<sup>57</sup> Mago danje êndên Anôtô, tañ kêkên aêac taku ñacjo tulu kêtú aêacnên Apômtau Jesu Kilisña.

<sup>58</sup> O ñoc lasitêwaace, amboac tonan atu lau ñajaña to amoa nêk ñañên. Anam Apômtaunê kôm ênam amac auc ñañan. Ma ajala gebe kolenj, tañ anam êtu Apômtaunja nanj, oc anam ñaôma atom.

## 16

### *Da tanam Anôtônê lau saña*

<sup>1</sup> Galoc biñ êpi awa ênam Anôtônê lau saña. Anjôm êtôm biñ, tañ kajatu gêdênj gôlôac dabun Galataña gebe sênjômña nanj.

<sup>2</sup> Êtôm woke ñabêc ñamataña samob amac samob êndênjêndêngeñ anac awa sa ênêc tauña êtôm gêñ,

taŋ gêc amacŋa naŋ, ec êndêŋ taŋ jaô lasê amac naŋ, ajon da sa ŋalêŋ ŋawapac atom.

<sup>3</sup> Aê jaô lasê amac su acgom, go jasakinj lau, taŋ amac alic êaêac têtôm naŋ, topapia êwa êsêac saŋa sêna Jerusalem gebe sêkêŋ nêŋ moasinj êndêŋ lau ônê.

<sup>4</sup> Embe jalic êtôm gebe tauc jasêlêŋ, go êsêac sêsêlêŋ sêwiŋ aê.

*Paulu tae gêjam nê lêŋ ŋagêdô*

<sup>5</sup> Aê jana Makedonia su acgom, go jandêŋ amac jawac, gabe jasa Makedonianjagenj jawac.

<sup>6</sup> Aê oc jamoa jawiŋ amac ŋasawa ec, moae jamoa e komô êmbacnê. Go amac anam aê sa to akêŋ aê jasa ŋoc lêŋ ŋagêdô êtiam.

<sup>7</sup> Aê gabe jalic amac têlagenj ma jawi amac sinj sebenj atom. Aê taêc kêka gebe Apômtau embe êlôc sa, go jaŋgôŋ jawiŋ amac ŋasawa ec baliŋ.

<sup>8</sup> Aê jamoa Epese tonec e Pentekost êmbacnê,

<sup>9</sup> gebe katam teŋ gêlêc su samucgenj gêdêŋ aê, tec janam kôm toŋanôgenj, mago ŋoc soŋo-soŋo taêsam tec sêmoa.

<sup>10</sup> Timote embe êwac, naŋ amoasinj eŋ ec ôli andan amac gebe eŋ gêjam Apômtaunê kôm kêtôm aê tauc.

<sup>11</sup> Teŋ êlic eŋ amboac gêŋ ŋaôma atom. Anam eŋ sa to akêŋ eŋ tobiŋmalôgenj êndêŋ aê êmu êmêŋ êtiam, gebe aê to lasitêwai aôŋ eŋ.

<sup>12</sup> Biŋ êpi lasiŋi Apolo amboac tonec. Aê kateŋ eŋ kêtû dim taêsam su gebe êwiŋ lasitêwai êndêŋ amac êwac. Mago eŋ taê gêjam gebe êwac galoc atom, ŋasawa teŋ embe êtap lêŋ ŋajam teŋ sa, go êwac.

*Paulu gêjac mata nê biŋ*

13 Anam jali to akêñ êwiñ ma akô ñajaña atôm ñacgeñ.

14 Anğôm nêñ gêñ samob totêmtac êwiñgeñ.

15 O lasitêwaac, amac ajala Stepana to nê gôlôac. Êsêac lau buña ñamataña aña gamêñ Akaiaña ma sêkêñ taun sêjam sakiñ Anôtônê lau sêjac ñawaegen.

16 Aê jalêñ biñ amac gebe asô lau amboac tonan ñalabu êtôm asô êsêac samob, tañ sêjam sakiñ to sim taun su sakiñ tonanña nañ, ñalabu amboac tonan.

17 Aê têtac ñajam gebe Stepana agêc Potunata ma Akaika dêdêñ aê sêmêñ sêjô amac samob su.

18 Êsêac tonan sêlau amac to aêacnêñ ñalêlôm. Tec atoc lau amboac tonan samañ.

19 Gôlôac dabuñ Asia Sauñña awen gêjac amac. Akwila agêc Priska to gôlôac dabuñ, tañ sêkac sa aña êsêagêcnêñ andu nañ, awen gêjac amac ñanô kêtú Apômtauña.

20 Lasitêwai samob awen gêjac amac. Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nêñ mêtê.

21 Aê Paulu tauc kato biñ aoc gêjac amacña tonec ña tauc lemoc.

22 Teñ embe têtac êwiñ Apômtau atom, oc Anôtô êpuc boa eñ. Marana tê (ñam gebe O Apômtau ômôêñ).

23 Apômtau Jesu nê moasiñ wacêpi amac.

24 Aê têtac gêwiñ amac samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ aêac tôñ nañ.



**BIBOLO DABUN**  
**The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea**  
**Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini**

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb